

Edini slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah -
Velja za vse leto... \$3.00
- Ima 10.000 naročnikov -

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The only Slovenian daily
- in the United States -
Issued every day except
- Sundays and Holidays -

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.
NO. 110. — ŠTEV. 110. NEW YORK, TUESDAY, MAY 11, 1915. — TOREK, 11. MAJA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

POGREB ŽRTEV S PARNIKA "LUSITANIA." ADMIRALITETA JE BILA V ZVEZI S PARNIKOM. NEMŠKI POSLANIK IZREKEL OBŽALOVANJE NEMČIJE.

V QUEENSTOWN SE JE POLOŽILO K VEČNEMU POČITKU ŽRTVE NEMŠKEGA PIRATSTVA. — ZAMRLIM SE JE IZKAZALO VOJAŠKE ČASTI. — CORONERJEVA POROTA V KINSALE JE DVIGNILA OBTOŽBE PROTI NEMŠKEMU CESARJU IN NEMŠKI VLADI. — PARNIK "LUSITANIA" JE BIL V BREŽIČNI BRZOJAVNI ZVEZI Z ANGLEŠKO ADMIRALITETO.

POS LANIK IN DRŽAVNI TAJNIK.
NEMŠKI POSLANIK V WASHINGTONU JE IMEL POSVETOVANJE Z DRŽAVNIM TAJNIKOM BRYANOM. — V NEKI PRZOJAVKI NEMŠKEGA ZUNANJEGA URADA SE JE ZVALILO VSO KRIVDO NA ANGLIJO. — IZRAZ OBŽALOVANJA.

Queenstown, Anglija, 10. maja. — Ob vdeležbi celega prebivalstva se je pričelo danes polagati k večnemu počitku 140 žrtev katastrofe "Lusitanije". Krog devete ure zvečer so se pričeli pokopati proti pokopališču prvi vozovi in štiri milje dolgo pot je bilo treba večkrat ponoviti, ker je v mestu le osem mrliških vozov. Trupla se je pokopalo v treh skupnih grobovih, katere je izkopala kompanija angleških vojakov. Pogreb so vodile vojaške oblasti ter se je izkazalo mrtvecem vse vojaške časti. Duhovniki različnih veroizpovedanj so opravili pri odprtih grobovih predpisane molitve in oddelki vojakov je oddal nad vsakim grobom salvo v zadnji pozdrav.

Izmed trupelj, katere se je danes pokopalo, jih je bilo 76 identifikiranih, 64 pa ne. Sledeje se je pokopalo v skupnih grobovih in sicer otroke v enem, ženske v drugem, možke pa v tretjem. Izjemo se je napravilo le pri dojenčkih, katere se je našlo skupno z materami. Te se je pokopalo kot se jih je našlo.

Radi gorkega vremena in nezadostnih priprav za balzamiranje se je moralo veliko krst prejeti že večer zvečer. Vse prodajalne v mestu so bile danes zaprte in tudi drugo delo je počivalo. Na vse zgodaj jutraj se je fotografiralo mrtvece, katerih se ni identifikiralo. One, o katerih se je vedelo, da so Amerikanci, se je vse balzamiralo ter istotako več angleških potnikov prvega razreda, kojih trupla so reklamirali sorodniki.

Obtožba coronerja.
Kinsale, Anglija, 10. maja. — Coronerjeva porota, ki je vodila tukaj preiskavo glede vzrokov smrti potnikov na parniku "Lusitanija", je izdala danes sledeči izvid: "Porota je prišla do spoznanja, da nasprotuje strašno grozodejstvo določbam mednarodne prava ter običajem civiliziranih narodov. Raditega dolžnic častnike podmorskega čolna ter nemškega cesarja in nemško vlado, kojih povelja so izpolnjevali hudodelstva nameravanega umora".

London, Anglija, 10. maja. — Prvi lord admiraltete, Winston Spencer Churchill, je izjavil danes v poslanski zbornici, da je dobival kapitan Turner, poveljnik "Lusitanije", od angleške admiraltete brežična brzojavna navodila, v katerih se ga je svarilo pred nemškimi podmorskimi čolni ter mu določalo smer, v kateri mora voziti.

Na tozadevno vprašanje voditelja opozicije je odgovoril Churchill, da je Turner na obe brzojavni odgovoril, i cesar se da sklepati, da je kapitan dobil navodila.

Nadaljna vprašanja so napotila Churchilla do sledeče izjave: "Strašni izjemni slučaj "Lusitanije" naj ne odvrne pozornosti zbornice od dejstva, da se nadaljuje s celokupno angleško trgovino na morju in to brez velikih izgub. Splošni princip v vprašanju spremstva od strani bojnih ladij je ta, da mora trgovinska mornarica postopati sama zase soglasno s splošnimi določbami admiraltete". Konecno je izjavil, da ne more dati admiralteta potniškim in trgovskim ladijam bojnih ladij, ker jih ima premalo na razpolago.

Številka podmorskega čolna ni znana.
Na vprašanje, ki je bil podmorski čoln, ki je potopil "Lusitanijo" večji kot pa bili oni, ki so operirali pred 15. aprilom, je odgovoril Churchill, da ne ve niti za velikost, niti za številko dotičnega podmorskega čolna.

Amerikanci pričakujejo poja snila.
Ženeva, Švica, 10. maja. — V nekem poročilu iz Bazela se glasi, da je dospel tjakaj iz Nemčije veliko Amerikancev, povečini trgovcev. Tam hočejo ostati, dokler ne preneha napetost med Nemčijo in Združenimi državami, ki je nastala vsled potopa "Lusitanije".

Washington, D. C., 10. maja. — Nemški poslanik, grof Bernstorff, je imel danes pol ure trajajoče posvetovanje z državnim tajnikom Bryanom, kateremu je izrekel svoje globoko obžalovanje radi tega dogodka, ki je povzročil smrt toliko Amerikancev.

Po razgovoru ni hotel nemški poslanik ničesar izpovedati o vsebini pogovora ter je rekel zastopnikom časopisja, naj se obrnejo na državnega tajnika.

V državnem departmentu se je objavilo sledečo izjavo, glede katere sta se dogovorila Bryan in grof Bernstorff:

"Nemški poslanik se je oglašil v državnem departmentu ter je dal izraza svojemu globokemu obžalovanju, da so dogodki vojne povzročili izgubo življenj tako številnih Amerikancev."

Novo nemško pojasnilo.
London, Anglija, 10. maja. — Semkaj je dospel brežična brzojavka, katere se je takoj oddala naprej v Washington, na naslov nemškega poslanika: — Prosim, sporočite državnemu departmentu sledeče:

Ške podmorske čolne ter je bila vsled tega onemogočena vsaka preiskava tovara. Vsled tega se ni moglo s temi parniki postopati tako kot z navadnimi trgovskimi.

Pred kratkim je izjavil zastopnik angleške vlade v parlamentu na neko tozadevno vprašanje, da so skoro vse angleške trgovske ladije oborožene ter opremljene z ročnimi granatami.

Na zadnji vožnji je imela "Lusitanija" na krovu 5400 zabojev municije in ostali tovor je obstajal iz vojnega kontrabanda. Ako je Anglija kljub oficijelnim in neoficijelnim svarilom od strani Nemčije smatrala za potrebno izjaviti, da ni parnik v nikaki nevarnosti, je prevzela s tem vso odgovornost za človeška življenja na krovu.

Nemška vlada more kljub srčnim simpatijam radi izgub življenj obžalovati, da so Amerikanci bolj zaupali angleškim obljubam kot pa upoštevali svarila o nemške strani.

Predsednik Wilson za mir.
Philadelphia, Pa., 10. maja. — Dva stavka, ki sta se nahajala v nekem govoru predsednika Wilsona, katerega je imel danes pred 15.000 poslušalci v Convent Hall, kaže, da hoče predsednik ohraniti mir ter obvarovati to deželo pred strahotami vojne.

Predsednik je rekel: "Najti je človeka, ki je preponosen, da bi se boril," ter dostavil: "Narod ima lahko tako prav, da mu ni potreba s silo prepričati kakih drugi narod o tem, da ima prav."

Predsednik ni niti z besedico omenil zadeve "Lusitanije", vendar pa se je z ostrimi besedami obrnil proti stvarjenju narodnostnih skupin. Govor je bil v prvi vrsti namenjen 4000 naturaliziranim državljanom, ki so dobili v zadnjem času drugi papir.

Mine in torpedi.
Sunderland, Anglija, 10. maja. — Parnik "Wilhelmina" last A. H. Bull Steamship Co. ter vsebujejo 1696 ton je bil torpediran od nekega nemškega podmorskega čolna. Parnik se je vzdrljal na vodi ter se ga je privedlo na breg pri Sauley.

Grimsby, Anglija, 10. maja. — Ribiški parnik "Hellenic" je zadel v nedeljo v Severnem morju, 85 milj iztočno od Spurn Head na mino. Utonili so trije člani posadke, dočim se je parnik potopil.

Kodanj, Dansko, 10. maja. — Nemei grade v Kielu 15 novih podmorskih čolnov, ki so namenjeni za "službovanje" v Iztočnem in Severnem morju.

Japonska križarka.
Tokio, Japonsko, 10. maja. — Japonsko križarko "Asamo", katere je bila nasleda meseca februarja na južno kalifornijsko obalo, so splovili. Prepeljali jo bodo v San Francisco, kjer jo bodo popravili, nakaar bo nastopila svojo pot proti Japonski.

Položaj v Galiciji. Avstrijske zmage.

Avstrijska in nemška armada sta dospeli že do Rzeszowa. Osmarуска armada se umika.

GENERAL MACKENSEN.

Nemci se niso zavzeli Libave. V svojih rokah imajo le nekaj predmestij. Ponesrečen poskus.

Berlin, Nemčija, 10. maja. — Nemei in Avstriji se vedno prodirajo proti severu in bodo kmalo pregnali vse Ruse iz Galicije. Sedaj so prodrli že do Rzeszowa in naleteli tam na precejšnji ruski odpor. Najvišje armadno vodstvo je prepričano, da se Rusi ne bodo mogli več dolgo vzdržati, ker so izgubili vse važnejše postojanke in ker dobiva zavezniška armada vsak dan nova ojačenja.

Veliki nemški generalni štab poroča: Armada generala Mackensena operira v zapadnem delu Galicije in prizadeva Rusom ogromne izgube. Sovražnik izgublja postojanko za postojanko. V enem samem dnevu smo vjeli 12.000 Rusov.

Dunaj, Avstrija, 10. maja. — Za bitko v zapadnem delu Galicije se je začela nova razvojna doba. Armada generala Mackensena je prodrla tri ruske obrambne črte in se sedaj pripravlja na novo ofenzivo. Druga avstrijska armada, ki je prodrla preko Karpatov, podi pred seboj osmo rusko armado pod poveljstvom generala Brusilova.

Dunaj, Avstrija, 10. maja. — Zaenkrat je še najbolj ogrožena ona ruska armada, ki se nahaja pri Luptok-pelazu. Vojaki se nahajajo med dvema ognjenima. Če ne dobijo takojšnje pomoči, bodo padli vsi v avstrijsko jetništvo.

Rusi so bili začeli v jugovzhodnem delu Galicije z novo ofenzivo, da bi zmanjšali pritisk na svojo zapadno krilo. Ofenziva je bila čisto brezuspešna.

London, Anglija, 10. maja. — Petrogradski dopisnik tujaknjega "Daily News" naznanja: Nemška armada, ki je namerala prodreti v vzhodne baltičke province, je bila pri Janišgu, popolnoma poražena. Rusi so vjeli veliko nemških vojakov in zaplenili precej vojnega materiala.

Poročilo, da so Nemci zavzeli mesto Libavo, je neresnično. Zasedli so le nekaj predmestij, glavni del mesta se nahaja pa še vedno v ruskih rokah. V mestu je primorala le mala ruska posadka. Pred pristaniščem se je pojavilo zadnje dni nekaj nemških bojnih ladij.

Nemci nameravali izkreati svoje vojaštvo, so jih Rusi poginili nazaj.

Boji v Mehiki.

Washington, D. C., 10. maja. — Državnemu departmentu so sporočili danes iz glavnega mesta Mehike, da so Carranzove čete zasedle Panuco, kjer se nahajajo veliki petrolejski vrelci. Tukajšnja Villova agencija je to poročilo dementalirala. Villove čete so poginale nazaj Carranzovega generala Obregona in pobili 800 njegovih vojakov.

Zadnje dni so se vršili v Mexico City veliki nemiri. Pri cestnih bojih je padlo nad 50 oseb.

Novi nemiri v Victoria.

Victoria, B. C., 10. maja. — V mestu je razglašeno vojno pravo, ker so se ponovili napadi na nemške trdnje. Množica kakih tisoč nedoraslih mladčev je razbila vsa okna neke privojarne ter drugih naprav, o katerih se je domnevalo, da so last Nemcev. Policiji je pridržen oddelek 800 vojakov ter se pričakuje nadaljnih čet iz Vancouverja, ki bodo ojačile tukajšnje garnizije.

Z zapadnih bojišč. Izgubljene pozicije.

Nemška in francoska poročila glede zadnjih bojev v Franciji si nasprotujejo.

BOJI PRI STEINBRUECK.

Francozi in Angleži poročajo, da so zavzeli neko močno utrjeno nemško postojanko.

Berlin, Nemčija, 10. maja. — Vojno ministrstvo je izdalo danes sledeče poročilo: "Južno od Steinbrueck, v dolini reke Fecht, se je vrglo sovražnik, ki je zavzel eno naših pozicij, s protinaskokom iz te pozicije ter se je obenem razdejal na njegove zakope."

Nadalje se glasi v poročilu, da so Nemci napredovali v smeri proti Nieuport, zavzeli več zakopov, zaplenili nekaj strojnih topov ter odbili protinaskok, vzprijorjen pri Lombaertzyde. Tudi v Flandriji so pridobili na ozemlju ter ujeli 162 Angležev.

Južnoiztočno od Lille so koncentrirali Francozi in Angleži najmanj štiri nove armadne zbore ter jih poslali v boj proti nemškim pozicijam pri Fleurbaix, Vermelles, Neuville in St. Laurent. Vse tozadevne naskoke se je odbilo ter so imeli napadalci težke izgube.

London, Anglija, 10. maja. — Tukajšnji vojaški kritiki so mnenja, da je boj, ki se vrši sedaj v severni Franciji in Belgiji, najvažnejši izza bitke pri Neuve Chapelle. Dobili so poročila, da so imeli v teh bojih zavezniški dvojni uspeh. Danes je nemško vojno ministrstvo oficijelno priznalo, da so osvojili Francozi prvo vrsto zakopov pri Careney.

Angleži in Francozi so vzprijorili naskok ob fronti, dolgi 27 milj. Generala French in Joffre sta izjavila, da potekajo boji, ki so se pričeli v nedeljo, ugodno za zavezničke.

Oficijelni tiskovni urad je izdal danes zvečer sledeče poročilo: "Vojna poveljstva, generala Frencha: "Splošnih izprememb v situaciji ni danes zaznamovati. Naše črte pri Ypres so ostale kljub vzprijorjenim nemškim naskokom iste kot v noči od 3. na 4. maj, ko smo se morali umakniti. Današnji boji so se omejevali na artilerijske spopade."

Pariz, Francija, 10. maja. — Francosko vojno ministrstvo je izdalo danes popoldne sledeče poročilo:

"Odbilo se je tri nove nemške naskoke severno od Lombaertzyde. Iztočno od St. Georges so zavzele naše mornariške čete farmo Union katero so Nemei močno utrdili ter še neko drugo pozicijo, ki leži bolj iztočno. Danes zjutraj, krog 6 ure, se je zopet obstrlejevalo Dunire. V mesto sta padli dve granati. V ozemlju severno od Arras smo vstrajali v vseh pozicijah, katere smo zavzeli in o katerih se je poročalo večer zvečer. Ob ostali fronti, posebno v Argonih in v Alzaciji se je nadaljevalo z artilerijskimi boji."

Zvečer je bilo izdano sledeče oficijelno poročilo: "Severno od Arras smo prodrli kljub ostrim protinaskokom na številnih točkah. Do 3. ure popoldne je bilo v naših rokah 3000 jetnikov, med njimi 40 častnikov. Pri Berry-au-Bac in v gozdu Le Pretre smo odbili ponovne nemške naskoke."

MOHORJEVE KNJIGE za leto 1915

so vendar enkrat dospeli. Danes smo jih pričeli razposiljati naročnikom. Kdor želi dobiti 6 knjig in sicer: 1. Koledar za leto 1915; 2. Mesija, 1. zvezek; 3. Mladim srcem, 2. zvezek; 4. Zgodovina slovenskega naroda, 4. zvezek; 5. Slovenske večernice, 68. zvezek; 6. Duhovni boj (molitvenik), naj nam dopolnje.

1 DOLAR. Knjige odpošljemo, ali po pošti, ali ekspresom. Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York City.

Italijanska vlada se še ni odločila.

Vse prebivalstvo je navdušeno za vojno. Po mestih se vrše protiaustrijske demonstracije.

PARLAMENT.

Danes zvečer poteče rok. Časopisje pravi, da se bo prihodnji teden začela vojna. Giolitti.

Rim, Italija, 10. maja. — Italijanska vlada se še dotedaj ni odločila, če bo napovedala Avstriji vojno, ali bo diplomatskim potom rešila nesporazum, ki je nastal med obema državama. Danes se je doznalo, da zahtevajo ministri v tej zadevi popolnoma prostoro in nikakor nočejo dovoliti, da bi se v vojaško politiko umešaval tudi parlament.

Neutralisti pravijo, da hoče vlada ohraniti mir, ker toliko čača odlaš, dočim skoraj vse časopisje zatrjuje, da je vojna med Italijo in Avstrijo neizogibna ter da se bo že prihodnji teden začela.

Avstrija ima še do danes zvečer čas, da predloži italijanski vladi noto, v kateri mora biti natančno omenjeno, koliko ozemlja ji hoče odstopiti in pod kakšnimi pogoji naj se to zgodi. Diplomati so prepričani, da se bo Avstrija še v zadnjem hipu premislila in še marsikaj dovolila, toda te koncesije ne bodo take, da bi mogla biti z njimi Italija zadovoljna.

Po inozemstvu se je razširila govorica, da Italija ne bo napovedala Avstriji vojne, pač pa Turčiji. Zunanje ministrstvo je danes to vest odločno dementaliralo. Med Turčijo in Italijo vlada baje najlepší sporazum.

Vse italijansko prebivalstvo je navdušeno za vojno. Po mestih se vrše protiaustrijske in protinemške demonstracije. Ker policija ne more demonstrantov pregnati, je poklicala na pomoč vojaštvo. Ljudje se popolnoma nič ne mejnijo za stroge vladne predpise, ampak odločno zahtevajo, da naj vlada že enkrat izreče svoje mnenje in da naj preneha slepiti svoje podanike.

Pred avstrijskim in nemškim poslaništvom je močna vojaška straža. Nemško in avstrijsko prebivalstvo zapuša trumoma Italijo.

Odločno je pa proti vojni bivši italijanski ministri predsednik Giolitti. Ko je danes zjutraj dospel na kolodvor, ga je obsula množica z najgršimi psovskami. Gruča ljudi ga je spremljala prav do stanovanja. Če bi ne bil dobil pravočasno zadostne straže, bi ga bili ljudje dejansko napadli.

Neutralsnost zagovarja tudi list "Corriere d' Italia". Ljudje so ga trkali prodajalec časnikov iz rok in ga metali v blato.

Bern, Švica, 10. maja. — V soboto in nedeljo je dospel iz Italije v Švico čez 10.000 Nemcev. Vsi so namenjeni v Nemčijo. Samo v mestu Lugano jih je bilo v nedeljo 4000.

Zeppelin zopet v Angliji.

London, Anglija, 10. maja. — Dva Zeppelina sta baje vrgla bombe na Westcliffe on Sea, pri South End v Essex grofiji. Dosedaj se ni še sporočilo, če je obžalovati izgube človeških življenj.

POZORI!

Vsak, ki se naroči na "Glas Naroda" in nam pošlje najmanj en dolar (za štirimesečno naročnino), dobi zastoj!

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR ZA LETO 1915.
Ker smo lansko leto tiskali tritisoč iztisov več, ga imamo še nekaj v zalogi. Rojaki, ne zamudite te ugodne prilike!
Koledar dobe tudi stari naročniki, če nam pri obnovitvi naročnine naznani, da ga še nimajo.

Turki in zaveznički. Kaznovani zarotniki.

Turški generalni štab poroča, da so bile zavezniške čete na polotoku Galipolis zopet poražene.

ZAROTA.

Položaj v Kavkazu je deloma neizpremenjen. Boji v perzijski provinci Aserbejdžan.

Berlin, Nemčija, 10. maja. — Armada, katero so izkrenali zavezniški na polotoku Galipolis, ima nalogo, prodreti v notranjost polotoka in napasti s suhega turške postojanke. Vojaki so že večkrat poskušali z ofenzivo, pa so bili dosedaj še vedno poginani v svoje zakope. Večraj so začeli prodirati od Avi-Burna in Sed-il-Bahra proti severu, toda naleteli so na tak odpor, da so se morali umakniti. Izkreana armada obstoji večidel iz avstralskih in novozelandskih čet. Zavezniške bojne ladije so prenehale s obstreljevanjem turških utrdb.

Iz Carigrada poročajo, da je položaj v Kavkazu neizpremenjen. V perzijski provinci Aserbejdžan so napadli Turki ruske pozicije pri Dilmanu. Turški naval je bil tako silen, da so se morali Rusi umakniti.

Pariz, Francija, 10. maja. — Tukajšnjemu "Tempsu" so sporočili iz Sofije, da se je veliko turških častnikov uprlo. Zahtevali so, da naj odstopi turški vojni minister Enver paša, da se izžene vse nemške častnike, ter da naj se sklene mir. Častnike so aretirali in jih na povelje Enver paše ustrelili kakor zarotnike.

Kodanj, Dansko, 10. maja. — Rusko pristanišče Arhangelsk je zopet odprto. Led se je že toliko stajal, da zamorejo ladije prihajati in odhajati. Ker ima Rusija v Arhangelsku nekaj bojnih ladij, jih bo najbrže poslala mimo Skandinavije proti jugu. Ne glede na par malenkostnih spopadov v Crnem morju, ni še rusko brodogradništvo doseglo v akcijo. Iz zanesljivega vira je znano, da se pripravljajo Rusi na novo ofenzivo, ki bo naperjena proti Carigradu. Pri Bosporu bodo poskušali izkreati svoje čete in z njimi prodreti do glavnega mesta Turčije. Rusija se še vedno zanaša na Rumunsko in Bolgarsko. Če bi ji ti dve državi priskočili na pomoč, bi pretila Turkom velika nevarnost. Zaveznički ne bodo na polotoku Galipolis veliko dosegli. Izkreali so komaj 29.000 vojakov, dočim imajo Turki 100.000 mož.

Nižje cene za denarje v staro domovino.

Pošljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Primorsko, Koroško, Tirolsko, Češko, Hrvaško in Ogrsko tako zanesljivo kakor pred vojno. Iz poslovanja zadnjih treh mesecev smo se da dobrega prepričali, da pride denar tudi sedaj sigurno v roke naslovnikov. Vojakom se ne more sedaj denar pošiljati, ker se nikdar za gotovo ne ve kje se nahajajo, in nam skoraj vasko pošiljatev za vojaške e. kr. poštni urad vrne. Denar nam pošljite po "Domestie Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov, in one osebe, kateri se ima izplačati.

K		K	
5	90	120	12.80
10	1.75	130	21.45
15	2.60	140	30.10
20	3.40	150	38.75
25	4.25	160	47.40
30	5.05	170	56.05
35	5.90	180	64.70
40	6.70	190	73.35
45	7.55	200	82.00
50	8.35	250	101.25
55	9.10	300	120.50
60	9.90	350	139.75
65	10.75	400	159.00
70	11.55	450	178.25
75	12.40	500	197.50
80	13.20	550	216.75
85	14.05	600	236.00
90	14.85	650	255.25
95	15.65	700	274.50
100	16.45	750	293.75
110	18.15	1000	392.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas. TVRDKA FRANK SAKER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.En celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
pol leta 1.50
pol leta za mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York 2.00
Evropa za vse leto 4.50
pol leta 2.25
četrtletja ..... 1.70"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredni nedeljni praznikov."GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne
prihajajo.Denar naj se blagoviti pošiljati po
Money Order.Pri sprejembi krajja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi pri-
hajajoče naznani, da hitreje
najdemo naslovnik.Dopisov in pošiljank naredite ta
naslov:"GLAS NARODA"
22 Cortlandt St., New York City.
Telefon 487 Cortlandt.**Ameriški Nemci in potop
"Lusitanije".**Nemško časopisje v Ameriki je
postalo zelo pomembno ter pozna le
izraz obžalovanja, da se je zavr-
šila katastrofa, pri kateri je izgu-
bilo skoro dvesto Amerikancev
življenj. Ljudsko razpoloženje v
Ameriki je obrnjeno proti Nem-
čiji in z vsakim dnem narašča ne-
ko sovraštvo, s katerim bo mo-
rala računati tudi administracija
pri diplomatični rešitvi zamotane-
ga vprašanja.Ljudska nevolja proti Nemcem
pa tiči v tem, ker se priseljenec
nemške narodnosti vedno čuti
Nemcem ter se malokdaj aklima-
tiza. Če postane državljan, ne
stori tega zato, ker mu prija de-
mokratični ustroj države, temveč
iz osebnih interesov. V prvi vrsti
je Nemec in šele potem Amerika-
nec. Svoj "vaterland" mu je nad
vse, seveda v dosti slučajih le na
jezik.To pa ne ugaja Amerikancem.
Ti žele, da se novopriseljeni ame-
rikanizirajo, da postanejo držav-
ljani in da jim je potem Amerika
prva, ne pa le predmet izkorišča-
nja.Sovražno razpoloženje napram
Nemcem pa je še posebno naraslo
vслед prepotentnega tona, kate-
rega se poslužujejo Nemci. Ameri-
ški angleški listi so vedno dvo-
mili, da bi bili priseljeni Nemci
res pravi Amerikanci. Rekli so,
da so Amerikanci s "pomislja-
jem", ker se vedno nazivljejo
"German-Americans". Torej so
v prvi vrsti Nemci in če že dru-
gače ni, končno tudi Amerika-
nci. Njih uxor je prisrčnejši
Vili, ki zastopa Boga v veliki
nemški državi. Oboževalcev beda-
stih in megalomanskih cesarjev
pa Amerikane ne mara in ima
čisto prav, da jih ne mara.Da je ljudsko razpoloženje
proti Nemčiji in nemškemu narodu
naraščalo, so v prvi vrsti krivi
amerikanski Nemci. Njih prepo-
tentni ton, njih vedno povdarja-
nje nemške sile, njih oholost in
zaníevanje drugih narodov, vse
to je spoznal in videl Amerika-
nec in zaznamoval se mu je v duši ta
rod, ki je v sedanjih dneh prava
šiba božja.Sinopatej Amerikancev so na
strani zatiranih, ne pa prepotent-
nih. Ne more se tudi navduševati
za "kronane" glave, prave po-
vzročitelje velikanskega krvopre-
litja, ki se vsi sedaj v Evropi.
Potop "Lusitanije" pa je izbil
sodu dno. Kar se je pripravljalo
še leta in leta, je izbruhnilo sedaj
na dan. — Vihar ljudske jeze je
zahrumel in so te jezo mora raču-
nati še tako mirljubna in pre-
vidna administracija.Calumetški "Glasnik" je po-
stal poetičen v svojem patriotič-
nem navdušenju. Poročilo o zad-
njih bojih v Karpatih in v Fran-eiji je naslovlj z "Udri, udri,
mah na mah!" V članku čveka
nekaj o: Mene, Tekel, Fares, —
ki bo baje zadel zavezničke. V re-
neci je pa drugače ter se bori-
ta avstrijski in pruski sistem z
zadnjim naporom obupa.Nemci v Ameriki so z banketi
slavili potop "Lusitanije". Vese-
liti se grozne smrti nedolžnih o-
trok in žensk je nekaj tako pod-
lega, da se ne da opisati z besed-
dami. Vsa surovost duše se kaže
ob tej priliki. Pri tem pa ne pri-
de v poštev, če je bila Nemčija
upravičena potopiti ta parnik.Z nemškimi nežnimi dušami so
se veselili te katastrofe tudi naši
kranjski Avstrijaki, ki so zapi-
sali svoje duše nemškemu Vilce-
tu. Dočim žaluje čeli narod ter se
zgraža čeli civilizirani svet, je
tem ljudem prijetno pri sre.Izpremenjen moto: Remember
the Maine — Remember the Lusitania!**Dopisi.**Marianna, Pa. — Tukaj nas je
precej Slovenec, ki se prav do-
bro razumemo med seboj. Kraj je
tako lep, da je treba podobnega
iskati po Ameriki. Posebno voda
je izvanredno dobra. Veliko ro-
jakov si je kupilo hiše, tako da bo
dobila naselbina kmalo čisto slo-
venski značaj. Delavske razmere
so bolj slabe. Delamo le po nekaj
dni v tednu, zaslužek je pa odvi-
sen od delavca in prostora. Neka-
teri dobro zaslužijo, drugi pa ko-
maj toliko, da imajo za vsakdanji
kruh. Zaenkrat ne svetujem še
nikomur sem hoditi. Ko se bodo de-
lavske razmere kaj izboljšale,
bom že sporočil. Ker je ta nasel-
bina "suha", ni mogoče nikjer
dohiti piva. Včasih si ga zaželimo,
nazadnje pa vedno pride, da si
moramo suha usta oplakniti z vo-
do. Pozdravi! — John Hrovatin.Athens, Wis. — Ker sem pre-
pričan, da še ni bilo nobenega do-
pisa iz te male naselbine, sem
sklenil jaz malo opisati tukajšnje
razmere. Mesto šteje okrog 1000
prebivalcev. Večina je Nemcev in
Rusov in tudi nekoliko Poljakov.
Slovenecv so nas samo štiri dru-
žine in nekoliko samec. Tukaj
sta samo dve mali tovarni; prva
izdeluje kolesa za vozove, druga
pa dna za lahke sodčke. Razven
tega sta tudi dve žagi, last Brown
Bros. Company in Ritbrook
Land and Lumber Company, kjer
nas je večina zaposlenih. Dela se
sicer vsak dan, zaslužek je pa
majhen z ozirom na sedanjo dra-
gino. Delo se sedaj težko dobi
zaradi pomanjkanja naročil. Sem
ne svetujem rojakom za delom
hoditi. Ko bodo boljše, bom že
sporočil. Pozdrav vsem rojakom
in rojakinjam širom Amerike! —
Frank Nerat.**A k t a.**Zgodovinski roman iz Neronovih
časov.

Spisal Aleksander Dumas.

(Nadaljevanje.)

Kar se tiče Neronu, ni pripiso-
val neugodnim vestem posebne
važnosti. Celu razveselilo se ga,
kajti menil je, da bo lahko pod
pretvezo vojnega prava zahteval
novih davkov. Zadostoval mu je,
da je postal senatu Vindekovs
povik k uporabi in zahteval masčev-
anje nad človekom, ki se je drznil
imenovati ga slabega igralca na
kitaro. Na večer je poklical k se-
bi najuglednejše meščane. Ti so
urno prihiteli k zborovanju, me-
neč, da se bo vršilo posvetovanje
o najnovejših dogodkih: toda
Neron jim je najprej pokazal
najnovejša hidravlična godala in
jim je govoril na dolgo in široko
o njihovi uporabi in prednostih.
Upor v Galiji je odpravil z opaz-
ko, da dá vse te instrumente pri-
nesti v gledališče, če ga pri tem
ne bo oviral Vindeks.Ko so dospela naslednjega ju-
tra nova pisma, naznanjajoča, da
je število galskih upornikov na-
raslo na stotisoč, je menil Neron,
da se treba pripraviti na vojno.
Izdajal je najuglednejše in naj-
smiselnejše povelja. Pred gledali-
šče je dal pripeljati vozov, ki so
jih naložili z instrumenti mesto
z orožjem, nato je dal poklicatimeščanske čete, da bi položile pri-
sego. Videč, da mož, sposobnih za
orožje, ni bilo, je zahteval od go-
spodarjev določeno število suž-
njev; hodil je osebno po hišah,
da je izbral najmočnejše in naj-
krepkeje in jemal celo hišne o-
skrbnike in pisarje. Nato je zbral
stiristo zloglasnih žensk, jim dal
odstriči lase, jih oborožil s sekir-
ami in amaonskimi ščiti ter je
odredil, da bodo tvorile cesarjevo
telesno stražo. Naslonjen na Sp-
ra in Faona, je po obedu zapustil
jedilnico; ko so ga nekateri sva-
rili, jim je dejal, da naj le miru-
jejo, kajti čim da stopi na pro-
vincijalna tla in se prikaže Gale-
cem brez orožja, mu bo treba po-
točiti le nekoliko solza in zape-
ljive se bodo takoj kesali. Potem
zapoje on, vesel med veselimi,
znagovalsko pesem, ki jo hoče
takož zložiti.Čez nekoliko dni je dospel zo-
pet sel iz Galije; ta vsaj je prin-
esl ugodne novice o spopadu rim-
skih legij z Galei, o porazu upor-
nikov in o Vindekovski smrti. Do-
znavi vse to, je Neron zavpil od
radosti in je jel kakor nor tekati
po sobanah svoje palače in po vr-
tovih; odredil je, da se morajo
vršiti razne slavnosti in zabave;
naznanil je, da bo zvečer pel v
gledališču in je za prihodnji dan
povabil na večerjo najodličnejše
meščane.Zvečer se je Neron res napolil
v gledališče, toda nekam čudno
je vrel po vsem mestu. Ko je šel
mimo enega svojih kipov, je opa-
zil, da so ga pokrili z vrečo. Oče-
tovo morilec so namreč po starem
običaju zašili v vrečo in so jih
skupno z opico, mačko in kačo
metali v Tiberu.Predstavo je otvoril igralec
Kat z ljudsko igro.Uloga je začela z besedami:
"Slava mojemu očetu! Slava mo-
ji materi!" V hipu, ki je izgo-
voril te besede, se je ozrl proti
Neronu in je krenil z roko, kakor
da pije, rekoč: "Slava mojemu
očetu!" Nato je jel mahati okoli
sebe, kakor da bi plaval, in je
zavpil še enkrat: "Slava moji
materi!" Te besede so bile spre-
je z soglasnim odobravanjem,
kajti vsi so razumeli namigava-
nje na smrt Klavdija in Agripine.
Neron se je začel smejati in plo-
skati kakor ostali gledalci, bodi-
si, da ni občutil v sebi niti trohice
sramu več, bodisi, ker se je bal,
da bi se še bolj obsoval pri
ljudstvu, ko bi se pokazal razjar-
jenega.Ko je prišel na vrsto, je zapu-
stil svojo ložo in je vstopil v pro-
stor za igralce, takozvano orke-
stro.Dasiravno je po svoji navadi
skromno stopil v ospredje, spoš-
ljivo nagovoril gledalce in jim
dejal, da hoče storiti vse, kar je
v njegovi moči, da pa je uspeh
odvisen od slučaja, se ni ganila
nobena roka, čuti ni bilo niti ene-
ga odobravajočega glasu. Kljub
temu je začel peti, toda z boje-
čim in tresočim glasom. Njegovo
ulogo so poslušali med grobno ti-
šino, nikjer se ni oglasila izpod-
bojuvalna beseda.Ko je dospel do mesta: "Moja
soproga, moja mati, moj oče: vsi
zahtevajo mojo smrt!" so prvič
zaorili vzkliki odobravanja. To-
pot se ni mogel več varati o po-
menu teh besed. Neron je raz-
umel pravi smisel tega govora in
je urno odšel iz gledališča; ko je
stopal po stopnicah, so se mu za-
pletile noge v njegovo dolgo oble-
ko, padel je in se ranil na obra-
zu; vzdignili so ga nezvestnega.Zavedel se je šele v svoji palači
na Palatinu; zaprl se je v sobo,
kajti bil je ves iz sebe od strahu
in od jeze. Vzel je v roke pisalne
tablice in je koval na njih zlo-
čudne napake, ki so potrebovali
samo podpisa in smrti bi bilo za-
padlo nešteto človeških živ-
ljenj. Nameraval je izročiti Gali-
jo vojaštvu, da jo opleni; hotel
je zastrupiti pri slavnostni poje-
dini ves senat; nameraval je za-
žgati mesto in obenem izpustiti
vse zverine, da bi se nehvaležno
ljudstvo, ki mu je ploskalo le,
ker mu je privoščilo smrt, ne mo-
glo ubraniti požarja. Nato se je
vrgel na posteljo, prepričan, da
nima toliko moči, s katero bi po-
vrozil vse to zlo. Slednjega ga je
premagal nemiren spanec, toda
neprenehoma so ga mučile straš-
ne sanje, tako da se je kmalu
vzbudil, tresoč se po vsem telesu
in ves moker od znoja. Nato je
poklical k sebi Spora, ki je moral
prebiti še ostali deli noči v njego-
vi sobi.Ko je napolnil dan, so sicer iz-
ginili nočni strahovi; toda mučila
ga je nekla nedoločena bojazan,tako da je strepetaval vsak hip.
Poklical je k sebi odposlanca, ki
je bil prinesel vest o Vindekovski
smrti. Bil je to batavski konje-
nik, ki je prišel z Virginijem iz
Germanije in se je udeležil bitke.
Večkrat je moral ponoviti vse po-
sameznosti boja, zlasti one, tika-
joče se Vindekove smrti, sled-
njice se je pomiril, ko mu je vojak
prisegel pri Jupitru, da je z last-
nimi očmi videl prebodo truplo
na mrliškem odru. Neron mu je
dal izplačilo svoto stotisočih se-
stere in mu je daroval svoj lastni
prstan.**Raznoterosti.**Nemčija je krmila stavila pod
zaporo.Da zabrani nadaljno draženje
een in krmila obrani poljedelst-
va, je nemški zvezni svet stavil vsa
krmila pod zaporo. Vsak hrani-
telj krmil, ki jih sam ne porabi-
lja, mora svoje zaloge naznaniti.
Nakupovanje in prodaja krmil je
povprečno nakupovalni družbi
nemških poljedelcev.Nemčija znižala cene moki.
V Nemčiji so znižali splošno
cene moki. Rženi moki so določili
najnižjo ceno s 35, najvišjo s 38
markami. Cena moki se je dolo-
čila s 40,75 do 43,75 markami.Strašen samomor.
V bližini Splita v Dalmaciji si
je 45-letni trgovec in posestnik
Anton Glavinč v bližnosti s ku-
hinjskim nožem odprl trebuh in
si razrezal črevesa. Vzle tem straš-
nim poškodbam je živel še dva
dni. Zapustil je vdovo in sedem
otrok.Žganje in krompir.
Iz Černovice poročajo: V sled
velikih zalog krompirja v Buko-
vini je 23 poljedelskih izdeloval-
nic žganja zopet prišlo z obra-
tom, ki so ga za časa ruskega
vpada ustavile. Rusi so pri svo-
jem zadnjem vpadu v Bukovino
razdrli deset žganjarn, 26 pa zelo
poškodovali. Čudno je samo, da
smejo v Bukovini delati žganje
iz krompirja, drugodi pa prinaj-
kuje za sadež in hrano.1000 železniških voz koruzne mo-
ke za Dunaj.
Dunajski župan je kupil 1000
železniških voz koruzne moke za
aprovizacijo mesta.Med tednom proti Nemcem, v ne-
ljo proti hudicu.Med onimi, ki so se angleškim
obastem javili protovoljno kot
munijski delavci, se je zglasil
tudi, kako poroča "Daily Mail"
iz Glasgova, župnik Stuart Ro-
bertson, ki župnije v cerkvi v
Pollokshields. Je to močan člo-
vek, ki je izjavil, da hoče delati
v kaki munijski tovarni od 6.
zjutraj do 5. popoldne, zvečer pa
hoče nato opravljati svoje cer-
kvene opravila. Izjavil je, da je
to dobra uporaba sedanjega časa.
Če med tednom izdeluje kroglice,
ki se bodo rabile proti Nemcem,
v nedeljo pa izdeluje orožje, ki je
namenjeno premaganju hudic.Bahal se je z ubojem.
Battle Creek, Mich. 9. maja. —
Ker se je bahal, da je ubil v New
Brunswick, N. J., nekoga moža in
da je na njegovo glavo zapisana
premijsa \$500, je bil tukaj areti-
ran 50letni Oger Joe Pinler. In-
formiralo se je oblasti v New
Brunswick. Koga je umoril, ni
hotel Pinler izpovedati.

LISTNICA UREDNISTVA.

F. G., Kingston, W. Va. — Spo-
ročite nam, če se je zadeva v re-
nici vrnila, ali ste jo napisali le
po svoji domisljiji. Ako ste dobili
to poročilo iz starega kraja, nam
ga pošljite. Po uporabi ga vam
vrnemo. Pozdravi!
F. R., Black Diamond, Wash. —
Mr. Frank Sakser ima v New
Yorku dve hiši.

NAZNANILO.

Rojakom v North Chicago.
Waukegan, Ill., in v okolici na-
znanjam, da imam v zalogi poleg
vsakovrstnih knjig in molitven-
ikov tudi patentirana zdravila,
vsakovrstne šolske potrebščine in
zemljevide (globes).Pošiljam denar v stari kraj in
izvršujem vsa v notarski posel
spadajoča dela.Prodajalna je blizu poulične
postaje na 10. cesti.Za obilen obisk se priporočam.
MATH. OGRIN,
12—10th St., N. Chicago, Ill.
(11—5 5x 2 d)**NEKAJ, KAR NAJ VSAK
UPOŠTEVA.**Vsakega posameznika dolžnost
je, kdor želi sam sebi dobro, da
se vsestransko informira in po-
vpraša, predno kaj ukrene in se
za to odloči. Posebno priporočil-
vo pa je še za one, ki se zanimajo
za farne in zemljo ter namerava-
jo postati farmarji. Ni dovolj, da
se zanesete samo na prepričeval-
ne besede agentov ali prodajalcev
zemlje, lepe slike ter vabljive po-
pise kraja in na male muštre zve-
že, ker na to ni za iti. Glavna
stvar pri nakupu zemlje je, da je
ista v resnici rodovitna, ne glede
na barvo zemlje. Da ni predaleč
od mesta in trga, kamor lahko
svoje pridelke prodate ter od žele-
zniške postaje. Šole, kjer se za-
morejo vaši otroci izobražiti, tr-
govin in drugih podjetij, da ima-
te vse v bližini. Na vse to mora
kupce gledati, ko se odloči za na-
kup zemlje. Najpoglaviteje, na
kar pa večina rojakov ne misli,
je podnebje in vremenske spre-
membe in kako dolgo je ugodno
vreme, da pridelki rastejo in tudi
popolnoma dozorejo, da se jih za-
more pospraviti, predno jih more-
biti prezgodnji mraz uniči. Takih
vprašanj se prodajalci zemljišč in
agenti najraje izognejo ali pa
pravilno ne povejo.Ako želite tozadevno izvedeti
resničen odgovor za kraj, v kate-
rem nameravate zemljo kupiti,
lahko pišete na UNITED STATES
DEPARTMENT OF AGRICULTURE,
WASHINGTON, D. C., in
prositate za knjigo BULLETIN No.
5. KATERO DOBITE ZASTONJ.
Iz omenjene knjige bodele lahko
iznašli, da imamo v novi naselbi-
ni v DELTA in SCHOOL CRAFT
CO., kakor tudi v naši slovenski
naselbini v MARINETTE CO.,
WISCONSIN, kjer je že precej-
šnje število rojakov naseljenih,
OD 30 DO 40 DNI, to je skoro
EN MESEČ IN POL daljše po-
letje kot v drugih krajih države
Wisconsin, kjer se tudi rojakom
zemlja v nakup ponuja. Iz tega
lahko torej sami presojate, kje v
katerem kraju in katerem County
bode boljše za vas, da si zem-
ljo kupite in kje zamorete boljši
in poveljnejši uspeh doseči.V novi naselbini DELTA in
SCHOOL CRAFT CO., ki obstoji
iz približno 50 tisoč akrov jako
rodovitne zemlje, ki je SAMA
LEPA RAVNINA, kakor daleč
oko seže in leži ob glavni železni-
ški progi z izvrstno zvezo z vsemi
večjimi mesti in trgi ter je blizu
mesta, kjer so dobre šole, cerkve,
trgovine, mlekarne, banke in dru-
gih slanih podjetij, zamorete se-
daj kupiti jako dobro in rodovit-
no zemljo po jako nizkih cenah
z malim naplacom in na lahka
letna odplačila, tako da si zamore
vsak z malimi prihranki opomoči
do dobre in dobičkasne farne
ter v kratkih letih postati samo-
stojen in neodvisen gospodar.Upoštevajte to: Tu kupite NA-
RAVNOST OD LASTNIKOV in
ne agentov, svet v tej naselbini
je jako rodovitna, prijazna in
najpripravnější za uspešno far-
marjo, živinorejo in sadjerejo ter
da imamo v teh krajih skoro en
meseč in pol daljše poletje kot v
drugih delih države Wisconsin.
KAR JE DRŽAVNO DOKAZA-
NO in se lahko sami prepričate,
ter da se vam v teh krajih nudi
najboljša prilika doseči popoln
uspeh in zadovoljnost na farmi.Daljše informacije in pojasnila
glede zemlje in drugih podrobnosti
vam bode drage volje dala,
ako pišete na:GRIMMER LAND CO.,
by A. Mantel,
1286 Milwaukee Ave., Room 311,
Chicago, Ill.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naro-
čnino za "Glas Naroda" in knjige,
kateri tudi za vse druge v našo stroko
spadajoče posle:Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael
Clair.San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: John Devere in A. J.
Terbov.Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M.
Rojtz, Frank Janes in John Gern.Salida, Colo. in okolica: Louis Co-
stellio (The Bank Saloon).Walsenburg, Colo.: Ant. Sattich in
Frank Blatnik.Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.Aurora, Ill.: Jernel B. Verbič, 635
Aurora Ave.Ogishby, Ill.: Math. Hribernik.
Depue, Ill.: Dan. Badovt.
Chicago, Ill.: Frank Jur.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Za-
tettel in Frank Bamblich.
Mineral, Kans.: John Stale.Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in
Math. Ogrin.So. Chicago, Ill.: Frank Černe in
Rudolf Požek.Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank
Kern.Mulberry, Kans. in okolica: Martin
Kos.Calumet, Mich. in okolica: Pavel
Shaltz in M. F. Kobe.Detroit, Mich. in okolica: Joseph
Glast.Manistique, Mich. in okolica: B.
Kotzian.So. Range, Mich. in okolica: M. V.
Likovč.Aurora, Minn.: Jostjo Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob
Petrich in Frank Zagar.Duluth, Minn.: Joseph Shabaron.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže
M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis
M. Perusek.Evelth, Minn.: Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesei.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.Aldridge, Mont.: Gregor Zobeč.
Great Falls, Mont.: Math. Ulrich
3409 N. 5th Ave.Brooklyn, N. Y.: Alojzij Česarek in
Leo Strukelj.Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J.
Marinčič, Chas. Karlinger in Jak.
Reemik.Barberton, O. in okolica: Alois Ba-
lant.Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.Lorain, Ohio in okolica: John Kun-
se 1735 E. 33. St.Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Ore.: M. Justin.Allegheny, Pa. in okolica: M. Klu-
rich.Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.Bridgeville, Pa.: Rudolf Pietersch.
Burdine, Pa. in okolica: John Ke-
stnik.Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Dem-
sa.Exvagh, Pa.: Dragutin Slavč.
Export, Pa. in okolica: John Prostor.Forest City, Pa.: Karl Zalar in F.
Leben.Farrall, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Vence-
slav Palčič.Irwin, Pa. in okolica: Frank Dem-
kar.Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in
John Polane.Meadow Lands, Pa.: Georg Schults.
Moon Run, Pa. in okolica: Frank
Maček.Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik.
Ignaz Magister, Z. Jakše in U. R. Ja-
kobch.Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
Steelton, Pa.: Anton M. Papčič.West Newton, Pa. in okolica: Josi-
Jovan.Willock, Pa.: Frank Seme in Joseph
Teterel.Poete, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: Louis Bla-
sch.Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.
Ravensdale, Wash.: Jakob Rom-
ak.Davis, W. Va. in okolica: John Bro-
sch.Thomas, W. Va. in okolica: Frank
Kocijan.Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdir.Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik.
John Vodovnik in Frank Meh.Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in
Heronim Svetlin

Slike iz bojev 17. polka.

Kolikrat smo v mladih letih brali o bojnih poljih. Mlada fantazija je v najbujnejših barvah izpolnila to, kar je popisu še manjkalo. Danes smo skoraj cel dan korakali po bojnem polju. Prejšnji dan je tukaj divjal najljubejši boj. Kamor si pogledal, si še videl znamenja hudih bojev.

Na levo in desno je bila vsa zemlja prekopana. Sovražnik si je pri umikanju korak za korakom izkopal skrivališča in napadalnišča. Vsak jarek je izrabil; vsak hribček, najmanjša griva je opora. Krt, ki prileze po nesreči na dan, hiti brskati, da si izkoplje zopet pot v zemljo in reši življenje. Tak je moderni vojak. Takoj je v zemlji. Zemlja ga varuje in krije. Marsikateri vojak si je v tem pridobil skoraj večjo spretost kakor krt.

Na sosednih gričih so bili dolgi, globoki jarki. Rezerve so imele več časa in so si izkople varnejša pribežališča. V njih so varni pred krogami in šrapneli.

Proti večeru smo prišli na cesto, ki vodi proti Jaroslavu. Vsak hip se je zasvetilo v zraku, grozno pokanje, in takoj nato smo vi-prahu proti nebu. Šrapneli so eksplodirali in granate vdarjale na sosednem polju, pararelno s cesto. Kolikor bolj se je zvečilo, tem zanimivejši so bili ti pri-zori. Na severnem nebu se nam je zdelo, kakor da bi se zvezde utrinjale. Kadar se zvezda utrne, pravijo, da se duša loči s sveta; ko so se utrinjale podnebne zvezde, kdo ve? Sovražnik je trdovraten. Vsako ped zemlje brani in hoče, da se mu je odkupi s krvjo.

Za ta dan nas še niso potrebovali. Pozno na večer smo dobili povelje, da se ukvarjamo v so-sedni vasi. Komaj smo čakali, da pridemo v vas in ležemo k počitku. Dolga hoja nas je utrudila. Kako prijazna vas mora to biti v mirnem času Kroginkrog razno-vrstna polja, kakor daleč sega po-gled. Srčne hišice se še sedaj v pozni jeseni komaj vidijo: izza vzroda zlahtnega drevja. Misli-li sem si: O srečni kmetje, srečna vasa! Srečni! Grozen je pogled na to vas. Je, kakor da bi se v luči izumrlo. Le v par hišah gori lučka in le izza par vrat se prika-zujejo preplašeni obrazi. Kdo bi bil tudi mogel tukaj obstati? — Včeraj so tukaj gospodarili topi-vi iz trdnjave Przemysl. In njih gospodarstvo je bilo za našo vojsko predobro, za sovražnika i-j kmete pa seveda slabo. Ob cesti so bile nakopičene velikanske ko-pice slame. Granata je vdarila v sredo in vse zažgala. Še danes so se valili močurni stebri dima proti nebu. Par korakov dalje je vda-rila druga ravno v rusko kritej, ki je bilo v evetnemrtu. Drev-je je bilo vse razmetano in polom-ljeno. Na vejah so še visele rjave caupe, znamenje, da so podzemski prebivalci teh rovov v hitrem be-gu iskali rešitve, kateri so seveda še utegnili.

Krenili smo jo v bližnji gradič. "Danes homo pa zopet izvrstno spali", je vzklil mladi tovarš ob strani. Godilo se nam bo po knežje, kakor predvečerjajim v Krasiciu (grad knezov Sapiehov blizu Przemysla). Vsak bo imel svojo sobo s modernim komfor-tom, mehko posteljo in končno — kak vžitek v vojski! — toplo kopaljo. To je dobro, da so žla-čiči zapustili svoja gnezda. Za par ur smo mi graščaki in gospo-darji.

Gradič je obetal v resnici u-dobno stanovanje. Poljska žla-čica domovanja so navadno kaj preprosta. Na zunaj se ne razli-kujejo od naših premožnejših kmečkih hiš. Okrog hiše so raz-vrščena gospodarska poslopja. Poleg velikanskih hlevov in ži-tne je težko kaj drugega dobiti. Sledenje in kozolec skoraj ni videti. Kmetje in graščaki mlati-jo žito na prostem, slamo pa spravi-jo tudi na prostem v velikani-skih kopcih, ki imajo podob naših skednjev.

Nas gradič se je odlikoval po svoji lepoti in prostornosti od dru-gih domov. Zidan je v bogatem renesansem slogu. Atiške Karia-tide nosijo visok pomol. Med dol-gor vrsto visokih stebrov s ko-rintskimi kapiteli si prišel v pro-storno vežo.

No, tukaj ne bo napačno, sem si mislil in stopil z drugimi gos-podi v prvo sobo. Skoro bi nas vrglo nazaj, ko smo zagledali pred seboj gnjusno razdejano na tem mestu. Okna razbita, vrata razklana, peči razdrte. V kotu je stal polomljen fotelj, ob zidu pomazana miza. Po tleh vse raz-

metano in razstlano kakor v hlevu.

— Kaj ne, nocoj bo pa lep večer, — sem podražil mladega tovarša.

— Stopite hitro iz sobe. Preprih nas potegne skozi okna! — je vzklil mladi, da bi prikril svoje razočaranje.

— To bi jim posvetil — ro-kovnjačem rokovjaškim! — je pristavil drugače vedno ljubezniv nam, da bi udobno prenočili. Mi-slijo, da se ustrašimo nesnage in razdejavanja. Pa se motijo. Burši, na delo!

Prejšnji dan so tukaj gospoda-rili Rusi.

Trebalo je precej časa, predno so vsaj po večjem posnažili. Na tleh se je pokazal parket.

— Prav, da so ga že drugi za-mazali, — smo si mislili vsi. — Mi v sedanjih opravi pač nismo: parket. — Pogledal sem naokrog: vsi smo imeli čevlje na kveder; zamazani smo bili do kolena. Ka-bi bilo tudi drugače mogoče? — Blato je stalni spremljevalec po-potnikov po galiških potih, po leti in po zimi.

To noč nam je bilo tukaj pre-nočiti.

— Jožef, kaj pa delate? Ali še niste zakurili? Človek bi zmrznil tukaj, — se je navidezno jezil nad svojim slugo polkovnik, ki je ved-no tako ljubezniv in prijateljski do svojih službojučih duhov. Go-tovo se je spomnil na noči in dne-ve, ki jih bo moral tako kmalu in toliko preživeti pod milim ne-bom in strelnih jarkih. Vsaka noč, ki jo preživi na gorkem, se mu je zdela dobiček. Zato je tudi ho-tel, da se vsede h gorki peči.

— Pa kaj bi kuril, gospod pol-kovnik! Ta nepridiprav, gališka burja, vleče skozi okna in vrata kakor skozi line naše revne, raz-drpane podružnice tam doli na Kočevskem.

V potu svojega obraza se je trudil, da bi zamašil vse špranje in luknje v opustošenem gradiču; ker najhitreje je hotel ugoditi svojemu gospodarju. Bil mu je ves udan in postrežljiv kakor nobe-den drugi. Vsako željo svojega gospodarja je bral že na obrazu. Zato mu je bil pa tudi njegov gos-pod naklonjen kakor svojemu sinu. Sedaj ga ni več med nami. Pred par tedni je prišel k "ma-rodeviziti". Zdravnik ga je po-slal v bolnišnico.

— Vrnite se kmalu! — mu je dejal sočutno polkovnik in mu se-gel v roko. Zdravnik in jaz sva se spogledala in sva bila edina o bo-lezni. Predobro sva spoznala nje-ne simptome. Spoznala sva jih v Volčji doljini.

Kmalu smo polegli po tleh na mehke slamnate "postelje", ki so se vrstile ob zidu druga ob dru-gi. Pa spame ni hotel zatisniti trdnih oči. Toliko je vedel vsak povedati iz preteklih dni, resnih in šaljivih.

— Danes sem pa imel opraviti z visokim gospodom, — je začel pripovedovati mlad častnik. — Sicer moramo biti s takimi gos-podi zelo vljudni in devotni do njih, danes sem si ga pa privo-sčil, da je bilo veselje. Imel sem opraviti z enim od visokega ge-neralštaba.

— To je pa zanimivo. Tega pa še nismo doživeli, kar obstoji na-ša armada, da bi si kak subalterni privoščili gospoda od generalšta-ba, — so se zglasili kar trije.

— To se res malokaterikrat primeri. Danes sem si pa privo-sčil enega od generalštaba. Ko smo prišli danes v vas in smo kantonirali, je bilo kar naenkrat vse polno vojakov pri Judu.

— Ali so ga šli izpreobračati? — sem ga podražil. — On jih je hotel izpreobrniti, — odvrne hu-domušno. — Nekateri so kupova-li potrebne stvari, drugi so pa planili po vodki, kakor koza po soli. Od nekdanj sem preganjal ta-ke bratce in Jude, ki kujejo ob taki priliki kapital.

— Jud, — sem zavpil, — če mi prodajaš le še kapljico svoje bro-ge, ti zaprem boteho!

Jud je hotel izrabiti ugodno priliko in je prodajal dalje.

— Jaz revež, kako škodo imam! Kako so ljudje neumljeni! Kako morejo oškodovati nedolžnega revčka! — je venomer ponavljal.

Prepoved je pomagala. Le eden se je ostentativno izvil izmed množice in je pohosno stopal proti prodajalcu.

— Človek! Ali za-te ne velja prepoved? — sem zavpil upravičeno nad njim. Ne zmeni se in koraka mirno dalje. Ali ste že kaj takega doživeli? Toda upornost!

— Kam, predrežnež! — ponovim in sem že pri njem.

— On ostane miren in se ponosno odreže — Jaz sem od generalštaba!

Bil je sluga ordonančnega čast-nika pri diviziji.

Vsi smo se snejali samozaveš-temu možu.

— Bogve, kaj bodo nocoj na-pravili lovci in Rusi, — je zopet prekinil molk mladi prijatelj ob desni in se od srea zasmejal.

— Kaj bodo delali? Streljali, kakor po navadi! — smo mu kar trije odgovorili, malo nejevoljni, da nam je zopet prepodil spamee s svojim smehom.

— Streljali — gotovo! Lovci so bili vedno dobri in zanesljivi strelci, posebno naši. Nocoj bodo imeli še druge skrb! — In zopet se je tako iskreno zasmejal, da smo se morali še mi drugi z njim vred smejeti.

— Gospodje, gotovo še ne veste kako razvedrilo smo imeli več-raj po noči. To je smešno in ve-selo obnem. Kaj takega pa še ne!

— Smešno in veselo obnem. Sinoči je obdaril naš preljudi vis-a-vis posebno lovec bogato z gr-natami. To se ti zdi veselo in ko-mično, — je rekel mlad stotnik počasi in majestetično, kakor je imel navado govoriti. Bil je med nami na glasu, da je natančno po-čuen o vseh dogodkih v polku in izven polka. Bilo ga je sploh pravi užitek poslušati, kako je kom-biniral prihodnje dogodke. Radi tega je moral sveda marsikate-ro grenko slišati, a resnično je, kar je napovedal, se je navadno uresničilo. Bil je — in je še dan-es — mož bistrega duha in ve-liko zgovornosti. V duhovitih dvotipih in genialnih sodbah se je razodeval njegov nemirni, prožni duh.

— Smešno in tragično je pač dostikrat, — je rekel. — Kadar streljajo naše težke havbice in zadevajo naravnost v strelne jar-ke, je pač smešno gledati, ko ska-čejo kot zajci hitro ruski vojaki iz strelski harkov in beže, vsi preplašeni, v urnem teku čez ravno polje. Večkrat sem se od srea nasmejal ob tem prizoru. Za smešnim pa je prišla takoj za pe-tami tragika. Komaj so bili iz strelnih jarkov zunaj so jih že ko-sili šrapneli kakor kosci travo na travniku. Ves dogodek bi torej k večjem imenoval tragičnokom-ičen.

— Taki dogodki se v resnici mnogokrat ponavljajo. Sinoči je bilo pa v resnici samo smešno. Sinoči so bile zopet "fasunge". Ko je potihnil bojni vihar, so pri-negli pozno v noč kave, kruha, konserv in drugih jestvin. Mo-štvo je priteklo iz jarkov in mir-no jedlo in delilo stvari. Ko so bili najbolj zaposleni, začne Rus grozovit ogenj. In kaj je kazalo lovecem drugega, kakor da poska-čejo v jarke in puste dobrine iz-ven jarkov. Polno konserv leži med njimi in Rusi. Oboji imajo skomine po njih, večje seveda Ru-si. Iz obeh jarkov so se v sinočni temni noči plazili posamezni do-kupa. Večkrat so trčili pri ku-pu skupaj in začel se je boj z ro-kami za nakopičene conserve. Podnevi so oboji pažljivo gledali na okusno blago, pa nihče se mu ni upal približati. Danes zvečer se bo isto ponavljalo.

Med tem so nekateri že pospali, drugi so delali šaljive opazke. Pripovedovalcu, seve, ni bila vsa beseda ljuba. Besedičenju je napravila konec oseba, ki je bila nam vsem vsikdar ljuba — v prav-em pomenu: persona gratissima. Naš poštar je stopil v sobo z lakoničnimi besedami: — Gospo-dje, pošta.

Takoj je bilo vse pokoneu. — Vsak je pričakoval novic. Eni se hitro pograbili pisma in z vese-ljem prebirali poročila od doma in od svojih dragih. Druge je bolj zanimalo, kaj se godi po svetov-nih bojiščih. Hitro popadejo veli-ke dunajske liste in z vidnim za-nimanjem zasledujejo izvajanja s katerimi je dunajski Jud kome-tiral uradno poročilo.

— Ti ljudje pa res vse vedo, — se oglašal eden, pri katerem časti-ki niso bili v milosti. — Jutri se vsedem in vprašam prvi list, kdaj bo konec vojke. Že vnaprej vem, da mi napiše dolg članek in vsi mu bodo verjeli, da je pravo za-del.

— Listi imajo pravico, da pi-šejo o vojski in razmotirajo o njej, — mu odvrne hitro drugi. Vsi smo vedeli, da se oglašal in po-stavi za častnikarje. Rad je pre-biral časnike in nam je postrge-l vedno z najnovejšimi vestmi.

— Bilo bi dobro, da bi še več pisali o vojski. Ljudje se naj za-vedo resnih časov. Njihove misli naj bi bile pri nas in pri stvari, za katero se bojujemo. Žalibog, v nekaterih mestih se kaj malo čuti, da imamo vojsko. Le poglej-te na zadnjih straneh inserate o

Slika nam predstavlja Resnico, ki drži ogledalo Avstriji v o-braz. Na eni strani se poroča o velikanskih zmagah, z druge strani se pa glasi, da je beda z vsakim dnem večja in da ljudstvo komaj nosi težka bremena, katera se mu je maložilo, da se pripomore Nem-cji do svetovnega gospodstva.

raznih zabavalščih in zabavah. Cele strani jih je. In še kako las-civne. In vsi inserati se bahajo, da igrajo pred razprodanimi hi-šami. Tem ljudem bi bilo treba pošteno vest izprašati. — V grškem vjetništvu.

Kako žive naši vojaki, ki se na-hajajo v grškem vjetništvu, ka-že to-le pismo Martina Posavea iz Jagnjetovea:

Dragi moji! Nedavno sem po-slal pismo iz Soluna na Grškem. Sedaj se zopet nahajam v kraju, ki se imenuje Siroi. To je lepo mestce ob morju blizu Aten. Se-daj vam pojasnim, kako je nas 54 mož prišlo iz srbskega vjetni-štvu na Grško. Bilo je to takole. Ko so nas iz bolnice v Skoplju premestili v Bitolj, smo se pelja-li po železnici preko Soluna, ki pripada Grški. Ker pa je Grška nevtralna država, bi nas Srbi ne smeli transportirati preko njene ga ozemlja, zato je avstrijski kon-zul zahteval, naj Grška kot nev-tralna država uveljavi svoje pravice ter doseže, da bo Srbija iz-ročila grški vladi vse one vjetni-ke, ki jih je prevzela preko So-luna. Tako se je tudi zgodilo. Ko smo se pripeljali iz Bitolja v So-lun, so nas na kolodvoru spreje-li grški častniki in osobje našega konzulata. S tramvajem so nas k kolodvoru prepeljali v orožniško vojašnico. Tu je bilo že vse pri-pravljeno za nas. Dobili smo fi-na jedila in vino, po dva par-perila, 3 robece, čevlje, sploh vse kar smo potrebovali. Dobili smo vsak po eno škatlico cigaret, o-raz, 5 smokev in južnega sadja vsake vrste, poleg tega pa vsal še na roko 10 K. Lepi časi so bili!

— Drugo pismo pa se glasi: Ko smo se vozili po morju, smo imeli dobro hrano. Naš konzulat v So-lunu je nam dal na pot velik za-boj suhega mesa in klobas ter za vsakega liter dobrega vina. Bil je nam dobro, vendar pa nismo bili zadovoljni, ker se je nas loti-lo silno domotožje. Ko smo dospeli v Siroi, so nas sprejeli 4 grški vojaki z 2 častnikoma ter nas od-vedli v določeno nam bivališče. Tu so nas namestili po sobah, to-da kaj hočeš — nimamo ne slame ne postelj, ležimo na golih tleh in spimo. Vsak je dobil 2 odeje in ničesar drugega. Zvečer nimamo nobene luči; ako hočemo imet svetlo, moramo kupiti sveče. Ti bi še naj bilo, toda ako hočemo jesti, si moramo sami kupiti hra-no. Dobivamo namreč vsak drugi dan po en hlebec kruha in ničesar drugega. Vsak dan dobivam 40 vinarjev, a kaj je to, ko mo-ramo za kosilo plačati 40 vinar-jev, a za večerjo 25 vinarjev. Če hočeš večerjati, moraš torej iz svojega doplačati 25 vinarjev. Kdo pa ima svoj denar? Sedaj se mi godi slabo in moj položaj je žalosten.

— Novo izumljeno izdelovanje dro-ž. Iz Berlina poročajo: Zavodu za obrti za izdelovanje kvasa v Ber-linu se je posrečilo, izumiti novo postopanje, ki omogočuje izde-lovanje drož kot krmilno beljakovi-no v velikih množinah izključno iz sladkorja in žveplenokislega a-moniaka. Ta našim izdelovalcem more takoj uvesti vsaka tovarna drož in je zelo velikega pomena.

97. polk.

Že več dni so si stali Rusi in Avstriji nasproti na vzporednih višinah. V dolini med višinami je ležala vas. Straže poročajo, da se je v neki hiši, ki obkrožuje cesto, ki vodi iz doline, vgnezdila 80 mož močna poljska straža. To stražo je bilo treba pregnati. Nad-poročnik Gustav Kane se je pro-stovoljno zgledal za to službo.

Proti 4. uri zjutraj se je bli-žal nadporočnik Kane s prapor-ščakom Hrsterjem in 32 možmi 97. pešpolka previdno dolini. Ko je nastopila jutranja zarja, je prišla pogumna četa na pot. Ka-tero so Rusi rabili za izmenjav-je poljske straže. Številni sledo-vi so se poznali v snegu. Hitra zaporedna povelja iz okolice polj-ske straže so dokazovala, da je bi-la ta ponoči znatno ojačena. U-makniti se ni bilo več mogoče, ker je bilo že svetlo. Zato se je odločil vodja, da napade rusko premoč in da se prebije k našim četam.

Oddelek se je pripravil za boj in poslal patroljo proti hiši. O-stali so se, še vedno neopaženi, približali sovražniku na 40—60 korakov. Opazili so močno sovra-žno kolono na cesti poleg poljske straže. Nadporočnik je dal zna-menje za napad. Rusi so bili po-polnoma presenečeni in so beža-li na vse strani, pustivši za seboj številne mrtve. Vendar novu so-vražnik in zbirajoče se patrolje so pričele streljati od strani. Da se reši pogina, jo udarijo hrabri 97-ti v hišo, kjer je bila poljska straža, katero so takoj pobili. S trinajestimi možmi, ostankom hra-bre čete, se je vgnezdil nadpo-ročnik Kane v hiši ter hitro vse pripravil za obrambo svojega zad-njega pribežališča. Rusi so hišo ljuto napadali. Trikrat so zapore-doma naskočili, pa so bili vedno odbiti. Krogelje so letele skozi hi-šo, a kljub temu naši na čudoviti način niso imeli nadaljnjih izgub.

Rusi so na to zažgali hišno streho. Kmalu so se dvigali visoki plame-ni. V gostem dimu so vsi branil-ci ostali na svojih mestih. Rusi so zopet naskočili, pa so bili krva-vo odbiti. Trije voji ruske pehot-so nato v primerni daljavi stra-žili hišo, ne da bi se približali, sa je bil po človeškem račun pogin Avstrijec gotov.

Že so se vdiral goreči tramovi v notranjost hiše. Dim je hotel zadušiti naše vojake. Tu da nad-poročnik Kane svojim hrabrim tovaršem povelje, naj se prebijo skozi sovražnika. Ruski pe-šec Pavel Ivanov Tregubev je pri-skočil in rešil nadporočnika ir-nejak pešecv iz plamena. Enkrat na svezem zraku se je neustraše-na četica s svojima častnikoma na čelu s puškinih kopiti prebila skozi sovražnike in dosegla naše sprednje straže.

Uspeh ekspedicije: 105 mrtvih (med njimi 2 častnika), 60 ranje-nih in 2 ujetniki na ruski strani okoli 7 mrtvih, 5 ranjenih in 8 u-jetih Avstrijev. Poleg tega je še sovražnik zapustil dolino.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAVEŠTOJ "SLOVENSKE DNEVNIK V ZDE-DRŽAVAH."

Ranjeni in mrtvi slovenski vojaki.

Izgube križarice "Cesarica Eli-zabeta".

Vjeti na Japonskem: Brisnik Alojzij, Drobnik Karel, Kralj Jo-sip, Lešnik Ivan, Lipavž Anton, Messesnel Gašper, Pek Pavel, Polk Karel, Požar Izidor, Sarna Emil, Vizjak Julij, Voje Leopold.

Izgube 97. pešpolka.

Barbieri Leopold, 10. stot., v. Bertok Aleksander, 1. nad. st., Koper, vjet. Brumat Justin, 10. stot., vjet. Car Anton, 5. marškomp., Do-brinj, vjet. Cavaz Marko, 2. stot., vjet. Clarih Gašper, 2. nad. stot., v. Delcaro Anton, 9. stot., vjet. Doljak Alojzij, 3. nad. stot., v. Fattor Franc, 9. stotinja, vjet. Flabetič Jakob, 9. stotinja, v. Florich Ivan, 3. marškomp., v. Gostiša Anton, 4. stot., iz loga-škega okraja, vjet. Grzetič Anton, 6. stot., Dobinj, vjet.

Hrib Ivan, 1. nad. stot., Podra-ga, vjet. Jurcola Humbert, 2. nad. stot., Pazin, vjet.

Kotraby Ladislav, polk. štab, vjet.

Krsikla Anton, 6. stotinja, v. Lozej Ivan, 6. maršstot., Skrbir-na, vjet.

Lutman Josip, 6. stotinja, vjet. Matejčič Anton, 3. stot., Pazin, vjet.

Matešič Anton, 1. nad. stot. v. Matičič Ersity, 1. nad. stot., Cerknica, vjet.

Mikae Anton, 12. stot., vjet. Mikae Jakob, 4. nad. stot., vjet. Milloch Dominik, 12. stot., vjet. Milohanič Ivan, 15. stot., vjet. Oblak Ignacij, 3. nad. stot., Zg. Logatec, vjet.

Pleht Anton, 12. stotinja, vjet. Poropat Ivan, 5. stotinja, vjet. Potrat Ivan, 15. stotinja, vjet. Puhar Josip, 11. stot., Boljune, vjet.

Riosa Paskval, 2. stot., vjet. Rossi Franc, 12. stotinja, vjet. Seur Dominik, 6. stot., Oglej, v. Simonovich Mihael, 4. nad. st., vjet.

Sion Leonhart, 3. nad. stot., v. Skapin Adolf, 9. stot., Tomaj, v. Sovdat Franc, 9. stot., Libušnje, vjet.

Spessot Feliks, 4. nad. stot., pri-deljen 27. dom. vjet. Sterpin Anton, 2. nad. stot., v. Šušmelj Leopold, 12. stot., Rav-nica, vjet.

Udovč Franc, 3. nad. stot., v. Veechiet Alojzij, 6. stot., vjet. Volarič Ignacij, 2. nad. stot., Idersko, vjet.

Izgube 17. pešpolka.

Gradišar Franc, 1. stotinja, r. Grbec Franc, 6. stot., Gornje Vreme, ranjen.

Grebene Franc, 8. stot., Turjak, ranjen.

Gregorc Ivan, 8. stot., Mengeš, ranjen.

Gregori Josip, 1.6. maršstot., Kranjskagora, ranjen.

Grun Franc, 3. stot., mrtve (31. jan. do 23. febr. 1915).

Habič Josip, 6. stot., Trebelno, ranjen.

Habjan Vinko, 5. stot., Domža-le, ranjen.

Hočevar Ivan, 6. stotinja, r. Hoegler Josip, 6. stot., ranjen. Hoegelsauer Mihael, 7. stot., r. Hribar Jakob, 6. stot., Zg. Tu-hinj, ranjen.

Hribar Ivan, 4. stot., Šmihel, r. Hribar Peter, 7. stot., Ihan, r. Jakob Ivan, 3. stot., Dev. Mar., v. Polju, mrtve.

Jakovčič Josip, 6. stot., Griblje, ranjen.

Jančar Blaž, 6. stot., Ljublja-na, ranjen.

Jenko Martin, 6. stot., Prečna, mrtve (31. jan. do 23. febr. 1915).

Jeglič Franc, 2. stot., Zg. Tu-hinj, ranjen.

Jelč Jurij, 1. stot., Vrgorac, ranjen.

Jeme Franc, 4. stot., Ljubljana, ranjen.

Jeko Franc, 1. stot., Mavčice, r. Jenko Ivan, 6. stot., Aržišče, r. Jenko Josip, 6. stot., Sp. Šiška, ranjen.

Jerina Franc, 5. stot., ranjen. Jesenovec Gašper, 4. st., ranjen. Jurajevič Josip, 6. stot., Pod-zemelj, ranjen.

Kadune Josip, 6. stot., Tribuče, ranjen.

Kainz Anton, 8. stot., ranjen. Kalar Franc, 6. stot., novome-ški okraj, mrtve (31. jan. do 28. februarja 1915).

Kalčič Vinko, 2. stot., Št. Vid, ranjen.

Kaltenbock, Bodo, 7. st., Ljub-ljana, ranjen.

Kaluža Anton, 4. stot., Postoj-na, ranjen.

Kastelic Ferdinand, ranjen. Kastelic Vinko, 6. stot., Šmar-je, ranjen.

Kavšek Mihael, 5. stot., Št. Ru-pert, ranjen.

Kemperle Mihael, 7. stot., Bi-steršica, ranjen.

Kečer Lovrenc, 6. stot., Dev. Mar. v. Polju, ranjen.

Kirar Franc, 2. odd. strojnih pušk, Bučka, ranjen.

Klembas Karel, 3. stot., Vrho-vo, ranjen.

Klemen Anton, 4. stot., Nevlje, ranjen.

Klemencič Josip, 1. odd. stroj. pušk, ranjen.

Knavs Anton, 2.6. maršstot., Hrib, ranjen.

Knez Alojzij, ranjen. Knez Anton, 2. stot., Ježica, r. Kobilek Jakoz, 1. odd. stroj. pušk, Šmartno, ranjen.

Kojančič Viktor, 7. stot., Dev. Mar. v. Polju, mrtve (31. jan. do 28. febr. 1915).

Kokol Florijan, ranjen. Kordiš Ivan, 1. stot., ranjen. Korošec Ivan, 1. stot., Gradač, vjet.

Kos Franc, 6. stot., Dobrova, mrtve (31. jan. do 28. febr. 1915).

Kos Ignacij, 2. stot., ranjen. Kos Ivan, 7. stot., Kresnice, mrtve (31. jan. do 23. febr. 1915).

Košir Franc, 6. stot., Kotredež, ranjen.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar-
berton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chocoma St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kan.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Avenue, N. E. Cleveland, Ohio.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28. St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6. St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1,
Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, št. 2, Ely,
Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovence, št. 114, Ely,
Minn.

Vsi dopisi tikačji se uradnih zadev kakor tudi denarne poži-
vatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe
na predsednika porotnega porotnega odbora.

Na osebnosti ali neuradna pisma od strani članov se ne bo de-
liralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRU-
ŠTEV V NAZNAJJE!

Vse proteste, inicijative, predloge in sploh vse uradne
stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠI-
LJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi
brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče
Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno
priobčeno.

Uredništvo G. N.

Rdeča zastava.

J. Garčin. Za Glas Naroda prire-
dil J. T.

Semjon Ivanov je bil železni-
ški čuvaj. Njegova hišica je stala
med dvema postajama; do prve
je bilo deset, do druge pa dva-
najst verst. V bližini ni bilo nobe-
ne hiše, samo izza gozda je gle-
dal visok tovarniški dimnik.

Ivanov je bil slaboten. — Od-
kar se je vrnil iz vojne se ni nič
kaj zdravega počutil. Pri vojakih
je moral stradati, potiti se in zm-
zevati. Bil je sluga nekega visje-
ga častnika. Skozi točo krogelj
mu je moral donosati hrano in
druge potrebne stvari. Krogle so
mu živigale okoli ušes, zadela ga
pa vseeno ni nobena. Domov se
je vrnil nepoškodovan, toda posled-
nice vojne so se kmalo pojavile.
Imel je revmatizem. Medtem je
bil umrl njegov oče, in tudi nje-
gov edini štiriletni deček, je bil
že pokopan. In ker ni mogel več
ostati doma, doma ni bilo kruha,
se je začel s svojo ženo klatiti po
svetu. Nikjer ni mogel obstati. Že-
na je dobila slednjič službo, on je
pa romal dalje. Ko je prišel neke
ga dne mimo postaje, je zagledal
predstojnika na pragu. — Za bo-
žjo voljo, ali ni to prijatelj častni-
ka, kateremu sem služil?

Tudi predstojnik ga je spoznal.
— Ali nisi ti Ivanov?
— Da, Vaša milost, Ivanov.
— Kam potuješ?
— Brez dela sem, Vaša milost.
Predstojnik je nekoliko premi-
šljal.

— Ali si oženjen?
— Da, Vaša milost, moja žena
služi pri nekem trgovcu.
— Če je tako, pa ostani. — Ču-
vaja potrebuje na svoji progi.
Vožnja boš plačal, ko boš kaj za-
služil.

— Tisočkratna hvala, Vaša mi-
lost.
Ko je prišla žena, sta se prese-
lila v čuvajnico. Ivanov je dobil
zeleno in rdečo zastavo, svetilko,
orodje in vse potrebno.

Poleti je bilo, ko je nastopil svo-
jo službo. — Polagoma se je se-
znal s svojimi sosedi. Njegov
najbližji sosed je bil že siv in star.
Cel dan je sedel pred hišo, dočim
je njegova žena opravljala zanj
službo. Drugi njegov sosed je bil

močan človek v najboljših letih.
Ko ga je Ivanov srečal, ga je
prijazno pozdravil:

— Dobro dan!
— Sosed je nekaj zamrmal in od-
šel mimo njega.

— Kaj je z vašim možem? — je
vprašal nekeč njegovo ženo.
— Kaj bi bilo. Vsak naj zase
skrbi.

Po preteku treh mesecev so se
pa čuvaji vseeno seznanili. Dolgo-
časno je na progi, in tako se je
zgodilo, da so se malo pogovorili,
če so se srečali. Sedeli so, zažgali
pipe in pripovedovali drug druge-
mu svoje doživljaje.

Vazilj Stefanij je ponavadi mol-
čal, Ivanov je pa pripovedoval o
vojni.

— Moj Bog, moj Bog, koliko
sem moral prestati. Samo Bogu se
moram zahvaliti za življenje.

— Neumnost! — je rekel Stefa-
niji. — Ljudje so slabi ker drug
drugega mesarijo. Slabši so ka-
kor živali.

Ivanov ni odgovoril.
— Živi se, no, — je rekel sled-
njič.

— Seveda se živi — mu je odvr-
nil Stefanij, vprašanje je le, ka-
ko se živi. Izkoričajo te, da po-
staneš star, potem te pa vržejo na
cesto.

— Koliko ti plačajo?
— Dvanajst rubljev.

— Meni plačajo trinajst in pol.
— Za čuvaja jih je pa predpisanih
petnajst. Če bi videl ravnatelja,
kako se vozi. — Poseben voz ima
in vse, kar mu srce poželi. — On
ima življenje da. — Jaz ne bom
več dolgo tukaj. Šel bom.

— Kam bi šel? — Kaj bo pa s
poljem?

— Polje, praviš? — Spomladi
sem bil zasadil nekaj zelja. — Pa
ti pride mimo nadzornik in vpra-
ša: — Kaj je pa to? — In brez do-
voljenja? — Takoj poruj! — Vse
sem moral izrjaviti.

— Prehitro se razburiš, Stefa-
niji, — je rekel Ivanov.

— Jaz zahtevam samo svojo
pravoico, in ničesar drugega. —
Priložil se bom.

In res se je pritožil.
Par dni pozneje se je pripeljal
na drezni poštini mojster in usta-
vil pred Ivanovo čuvajnico.

— Koliko časa si že tukaj?
— Od maja, Vaša milost.

— Kdo je v sosednji čuvajnici?
— Vazilj Stefanij.

— Dobro. — Drezina se je od-
peljala.

Ko je šel proti večeru Ivanov
pregledovat progo, je srečal Stefa-
nija, ki je nosil na rami veliko
eulo, in je imel zavezan obraz.

— Kam?
— V mesto, k upravi.

— Kaj se tožiš? — Vse bo do-
bro. — Pozabi.

— Pozabil da bi? To se lahko
reče. — Poglej, kako me je udaril
visoki gospod. — Povrnjeno bo
dobilo. — Boš videl, da jo bo.

— Nikar ne nori. Še slabše bo.
— Meni je vseeno. Pravica mo-
ra zmagati.

— Kako je bilo?
— Kako neki? — Stopil je z dre-
zine in vse pregledal. — Ko se je
že hotel odpeljati, sem rekel, da
bi se rad pritožil. — Kaj — je za-
kričal. — Ali misliš, golobček, da
sem se zaradi tega pripeljal. — Ali
misliš, da ti bom sadil zeljnatne
glave? — Tukaj jo imaš. — Tako
me je počil, da se mi je vse zabli-
skalo pred očmi. — Tako je bilo,
veš.

— Kdo te pa nadomestuje?
— Moja žena ne bo ničesar za-
mudila. — Dal je Ivanovu roko
in odšel.

Par tednov kasneje, se je sestal
Ivanov z njegovo ženo.

— Ali je tvoj mož zopet doma?
— jo je vprašal.

— Odsli je, ne da bi mu odgo-
vora.

Ivanov se je bil v svoji mlado-
sti naučil delati pisčalke. — Na ta
način se je nekaj po strani zaslu-
žil.

Zvečer je šel kakor ponavadi k
močvirju in si narezal nekaj lepih
vrbovih vej. — Bilo je okoli šestih
zvečer. — God je bil miren.

Naenkrat je zaslišal, kakor da bi
nekdo tolkel po železu. — Kdo bi
bil? — Stel je proti železniški
progi.

Na progi je bila neka temna
postava. — Stoj, nekdo je prišel
krast vijake. — To je sodra —
je pomislil Ivanov in se splazil
bližje.

Postava je premikala železniško
tračnico. — Bil je Stefanij. — Iva-
nov je hotel zakričati, pa ga ne-
kaj dušilo v grlu.

Dolgo časa je hropel, prečno je
spravil iz grla sledeče besede:

— Vazilj! Vazilj! Nikar. Po-
staviva nazaj. — Nikdo ne bo iz-
vedel.

Vazilj se še obrnil ni, ampak je
stekel v gozd.

Ivanov je obstal in ni vedel, kaj
bi počel. — Še par minut, in obo-
ni vlak bo tukaj. Kako naj ga za-
drži?

Začel je teči v smer, odkoder
je imel priti vlak. Tekel je kakih
pet minut potem so mu pa opeša-
le moči. — Kaj naj stori?

Vzel je iz žepa robove in nož. —
Z nožem si je prerezal roko nad
komolcem, da je kri brizgnila da-
leč naokoli. — V kri je pomolil ro-
bove in ga privezal na vejo.

V daljavi je zaropotalo, proga
se je tresla, vlak je prihajal.

Ivanovu se je stemnilo pred
očmi. Omedlel je. — Strojevodja
je opazil rdeče znamenje v zele-
nem polju in ustavil lokomotivo.

Potniki so izstopili.

In ko je Ivanov odprl oči, je
videl Vazilja, ki je stopil k stroje-
vodji rekoč:

— Zvežite me. — Jaz sem pre-
maknil tračnico!

Dvainpetdesetletnica poljake
vstaje proti Rusiji.

List legionistov "Wiadomosci
Polskie" poroča, da se je v mno-
gih zasedenih pokrajinah Poljske
slovesno slavila 52letnica vstaje
proti Rusiji. Slavnosti so bile ob-
iskane od velikih množic ljudi in
je ob tej priliki pristopilo v legi-
je mnogo prostovoljcev. Posebno
slovesno se je vršila slavnost v
Pjotrku, kjer so se je udeležili:

armadni poveljnik general infan-
terije Koess, fml. Hessele, gene-
ralni major Spitzberg, generalni
štabni zdravnik Majewski, gene-
ralni intendant Mueller in več vi-
šjih častnikov, okrožni komisar
Turnay, namestniški svetnik Kar-
chey, okrajni glavar Heller ter
več avstrijskih državnih poslan-
cev. Po slovesni vojaški službi
božji so blagoslovili spominski
križ na skupnem grobu vsašev.

Vojno delo angleških žensk.

Iz Haaga poročajo: Na Angle-
škem se je 23.000 do 25.000 žensk
naznanilo k vojnemu delu, med
temi 3000 za tovarne municije. E-
na izmed teh, perica v Scarbo-
rough, katere stanovanje je bilo
vsel nemškega bombardiranja
porušeno, hoče na vsak način iz-
delovati šrapnela. Pričakovati je,
da bo vojno ministrstvo izdalo
nov poziv na ženske, naj nadome-
ste večje število moških delavcev
in naj v to svrhu stopijo tudi s
delodajalci v zvezo.

Povestica.

Piše: Stanko Majcen.

V kavarni je visel dim v polo-
vični višini dvorane kakor prav-
ljica stena med spodnjim in gor-
njim prostorom. Spodaj so stali
stoli, sedeli ljudje, čitali, kvartali
in se preekali. Zgoraj so žareli e-
lektrični lestenci in s tapet so se
lučile čudne postavbe: Roža se je
izpremenila v kraljično, zvončki
so se izprevrili v dvorjane in tu-
lipan se je prelevil v kraljiča sa-
mega. Bajni dvor se je naselil ne-
kje blizu lestencev in skrivnostno
pomnenkovanje je šlo od dvorjana
do dvorjana, od kraljiča do kra-
ljične in nazaj. . . .

Pravzaprav so bila tri dekleta
v kavarni. Radi najstarejše, dva-
setletne Neli, so zahajali gostje
vanjo. Bila je najstarejša, naj-
ponosnejša hčerka kavararjeva,
ki pa ni nikdar pozabila zabeleži-
ti sladkorja ali ruma v okovano
knjigo, ležečo na mizi pred zra-
lom, in je skrbela, da je plačal
primanjkljaj rajši natakak kakor
oče. In bila je še druga in tretja.

Druga je bila stara sedemnajst-
let in nihče se ni bil odkril njene
krasote.

Koncipient Miško je sedel za
zadnjo mizo in študiral taktiko
matere kavararke. Napoleon je
bil velik vojskovodja, a gospa Br-
glez je umela stvar boljše.

Od deseterih, ki so bili redni
gostje kavarne in ki jim je bila
Neli "zadala", ni noben vedel, za
katerega gre. Neli je dolgočasila
zda tega, zda onega in mati je
počastila s starim pecivom danes
enega, v soboto vse, tako da je bil
ob eni po polnoči zunaj pred vrati
stalen pretek: kdo je izvoljeni in
kdo je brez upa zmage odklonjen.

A prihajali so redno, in če je ta
s pravico zasledoval svoj cilj, je
to delal z isto pravico tudi oni.
Bili so doktorji, sodniki profesor-
ji, trgovci, a na njih gospe kava-
rarko so bili vsi marionete.

Miško se je navolil puste igre
z moškimi in si poiskal sedem-
najstletno. Kvačkala je navadno
za kuhinjskim durmi ali listala v
časopis s slikami.

Potez je bila istih kakor Neli.
A čudovito ponežen. Starejši se-
stri je stopal v obraz izraz odur-
ne, vsiljive lepote, podčrtane z
rahlo sminko in drugimi lepotilni-
mi sredstvi. Zavest lepote ji je
vtislil nekaj gladnega in zaeno
vladohlepne. Izprijena lepota
se je javljala zlasti v kretnjah, ki
so bile preračunane na učinek, a
rafinirano posnete po naravi. Gle-
dalščnost takega vedenja se je
jasno kazala pred zrealom. Na sla-
bih slikah stoji ženske v takih po-
zah, posnecene fotografije ove-
kovečijo take momente, v kakr-
šnih si je ugajala Neli pred zrea-
lom.

Vera je bila narava sama. Lica,
nepoškodovana od ostrega kavar-
niškega vzhoda, so pozno na več-
er lahko rdela in kakor se je pol-
nil zrak s tobakovim dimom, sta
ji drhteli nosni plavutici. Vtop-
ljena v svoje delo, je bila tako sa-
ma v kriku in vojski besed kavar-
ne, da se je Mišku zdelo: krog nje
raste živ plot rož in jo zarašča in
je jemlje očem. . . .

Kakor bajno bi-
tje. Kadar jo je kdo nehoti sunil
v ramo, se ni zbudila iz zamakne-
nosti. Navadno je ostala v izpre-
menjeni legi, dokler ni prišel nov
suneč, ki jo je vrgeł zopet v novo
stran. Včasih je pač vstala in si
poiskala drug prostor. Takrat je
bila vznemirljena in lahna senca
na čelu je zaznamovala mesto,
kjer se bodo delale prve gube.

Kavararka je opazila, da Miška
zanima Vera; smehljala se je vse-
vedno in krenila glavo zopet k
svoji Neli.

Miška je zavest, da ga kavarar-
ka ne ume, razveloda do triumfa.

Vse njegovo hotenje se je osre-
dotočilo v pozornosti, da Vera ne
zapazi njegovih pogledov. Že mi-
sel sama, da bi se srečala njune
oči, mu je zapalila lica.

A Vera je zapazila. Mišku je
bilo tesno in še tesneje mu je bilo,
ko mu je nekega večera servirala
kavo.

Iz teh rok sprejeti čašo — te-
ga se sanjal ni. Prepovedal si je
vsak stik z dekletom, ki bi ga bil
videl najrajši vedno takega, ka-
kršnega ga je našel: zanimajočo
se zase in opravljajočo svoje de-
lo s samoposebno, namenu
primerno kretnjo. Pogledal ji je
v oči, a ona jih je razprla začu-
deno: Ali nimate ničesar povedati?

Miško je osupnil. Z isto samo-
posebno, namenu primerno
kretnjo, s katero je opravljala
svoje delo, je stregla tudi njemu.
Ni se ji poznalo ne vznemirjenje
nad njegovo prisotnostjo, ne hre-
penenje po njem, če se je skril
v drug kot. Tako mirno se je ved-
la proti njemu, da se je Miško iz
svoje prvotne popolne pasivnosti
dvignil z željo, zazanimati je zase
ali ji dati vsaj povoda, da bi mi-
slila nanj.

To ga je stalo mnogo prema-
govanja. Bal se je očitkov, ki ši-
nejo kaj radi iz oči takih deklet,
ko so pregledala čestitca, in vest
mu je očitala, da moti nekaj, kar
je bilo doslej menda nadvse mir-
no in kar se, doslej nadvse mirno,
potem ne bo umirilo več nikdar.

Vera ni bila Neli in kri njene
matere se je v njenih žilah preta-
kala zelo redko.

Ko je Vera po nekolikem času
nato prinesla zanj na plitvici "iz-
jemnega" peciva, je zardel na-
znatraj in nazunaj prav resnično.

Ona ga je pogledala v oči bli-
že, kot je bila navada, in se okro-
glo nasmejala.

Njene oči so bile kakor zvezde:
trepalnice so rasle kakor iz skup-
nega nevidnega središča venkaj
proti nevidnemu obodu in žarek
zenice je bil miren, mrtev, cvetlič-
ji. —

"Ali mi res nimate ničesar po-
vedati?"

Miško je pomislil: to ni umes-
no, ono je zlagano; vsakdanjosti
ne mara kvasiti, tuje perje bi spo-
znala, načitana, kakršna je.

"Vi ste boječ. Ali Vam je kdo
že kdaj rekel hudo besedo?"

Pa koliko in kakšnih, si je mi-
slil Miško. A tebi jih ne povem.
Ne zaslužiš jih, tudi ne, če bi sli-
šala, da jih je meni kdo rekel.

"Prav nič Vam nimam poveda-
ti," je priznal naposled v gorkem
tonu, tako da je Vera lahko pri-
stavila:

"Nekaj pa vendar. Kajpak, ne
danes. Ali jutri, ali pojutrišnjem.
Saj se pridete, kajne?"

Miško je z vsem srcem pritrdil,
da nima namena kadarkoli po-
sediti druge kavarne, ker pač že iz
navade . . . in nekega . . . Kako
bi vendar to izrazil . . . ?

Toda Vera je odnesla posodo
(drugim ni stregla) in sedla za-
pet na svoje mesto.

Miško se je na cesti kesal, da ji
ni priznal vsega ali vsaj nečesa,
da bi vsaj začelo v njej tisto giba-
nje, ki je v njem vzraslo že od vi-
harja in ki mu je trebalo v sko-
rajšnjem času skupnega krotanja.

V tej obliki je razmerje ostalo
dotlej, da je Vera nekega večera
sedla k njemu za mizo in ga z vso
resnostjo in prepričevalnostjo se-
demnajstletnega dekleta uverila,
da ji mora povedati, če ima kaj
na srcu, ker se je bati, da postane
skrivanje smešno.

Miško se je s težkim srcem od-
ločil — ne, da ji pove od obličja
do obličja, za to v kavarni ni bilo
prilike — temveč da ji napiše vso
svojo težavo od začetka do kon-
ca. —

Druga dne ga je spremlila do
duri in Miško ji je z bobničnim sr-
cem in tresočimi se koleno izročil
pismo brez napisa in brez podpisa.
Kdo zna, kdo dobi pisma taka-
kega dekleta v roke, in če ni ne
napisa, ne podpisa, se takorekoč
že se izmaže, je računal.

Ko je v nedeljo popoldne — tri
dni za tem ga ni bilo v kavarno —
sedel na svojem starem mestu,
je Vera pletla nogavice in postrel-
gel mu je natakak.

A natakak je bil nadvse viju-
den in je Miška vprašal, ali naj
javi njegov prihod gospe kavar-
narki.

Miško je zahvalil in čakal, kaj
se bo zgodilo.

Neli je prišumela v novi svilni
obleki iz gornjih prostorov, sedla
s pritajenim smehom na njegovo
desno in položila desnico s kra-
snim smradnim prstanom njemu
tik pred oči.

"Za pismo, ki ste mi ga včeraj
izročili po Veri, se Vam iz srea
zahvaljujem. Toda zakaj tako bo-
ječ? In po tretji osebi? Ali nisem
zato tukaj, da me obožavajo lju-
dje? In Vi ste doktor, imate služ-
bo, prihodnost, denar. O, koliko
jih je, ki so natakarku dolžni že
od lani — in me hočejo za ženo.
Toda vzlicemtu, dragi doktor . . .
saj priznate prostost srea, vidi-
te . . . in moje res ni več prosto."
Usmiljeno se je nasmešnila,
plast šminke se je zgubala v lahne
a natanko vidne gube, in ko je
vstala, se ga je doteknila z roko.

Miško se je ugriznil v sree. Sr-
dito je pomeril Vero, ki pa se ni
ozrla od nogavice, temveč pletla
in štela zanke, pletla in štela zanke,
dokler ni vstal in smel klubca
s stene.

Že j držal kljuko v roki, ko je
planila k njemu, zazrla mu neko-
liko plaho v oči in dahnila vanj:
"Ubogi!"

Miško so se orosile oči, a rekel
ni nič.

Počakaj, si je dejal tiho, dve ali
tri leta, dokler se temu deklicu ne
odprejo oči, a takrat ti — nima-
ra — zasijejo še lepše.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Marija Varhinja	—60	Kaj se je Makaru sanjalo?	—50
Marija Kraljica	—60	Lažnjivi Kljucke	—20
Marija Kraljica, elegantno	—60	Leban, 100 beril	—20
vezano	\$1.20	Lepa Vida (Cankar)	—80
Rajski glasovi	—60	Maksimilijan I.	—20
Rajski glasovi elegantno	—60	Marija, hči polkova	—20
vezano	\$1.20	Mati, socijalen roman.	\$1.00
Rajski glasovi, elegantno	—60	Malomestne tradicije	—25
vezano	\$1.40	Mir Božji	—70
Pot k Bogu, elegantno ve-	—60	Miklova Zala	—35
zano	\$1.20	Mirko Poštenjakovič	—20
Skrbi za dušo, elegantno	—60	Na divjem zapadu, vez.	—60
vezano	\$1.20	Na indijskih otokih	—30
Sveta ura, elegantno vezana	\$1.20	Najdenček	—20
Vrtee nebeski	—40	Na jutrovem	—35

IZVREŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Tajniki:

Edward Kalish, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Rudolf Tröst, 393 W. Central Park, New York, N. Y.

John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

Denar, kolikor ga podružnica sama ne potrebuje, naj blagovolijo poslati Mr. John Jager. Vsaka vplačana svota bode potrjena po blagajniku in razglašena po slovenskih listih.

POZOR! — Tajniki in blagajniki podružnic Slov. Lige!

Tem potom so prošeni vsi tajniki podružnic Sl. Lige, da nemudoma pošljejo na glavnega tajnika sledeča poročila: število članov, ime in naslov predsednika, tajnika in blagajnika, kraj podružnice ter dan ustanovitve.

Blagajnike podružnic pa prosim, da o poslanem denarju na glavnega blagajnika napravijo dva poročila in pošljejo enega na glavnega blagajnika, enega pa na glavnega tajnika, da tem potom lahko vedno izkažemo natančen račun in stanje Slov. Lige.

Pravil in raznih drugih tiskovin Liga do danes še nima.

Za vsa nadaljna pojasnila tičočja se Slov. Lige, naj se cenj. rojaki obrnejo na glav. tajnika Slov. Lige.

EDWARD KALISH, glavni tajnik.
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

POZOR!

Pravila Slovenske Lige bomo začeli razpošiljati tekoči teden. — Delo je bilo nekoliko zastalo, ker nismo dobili pravočasno odgovora od vseh delegatov. — Tajniki podružnic naj nam sporoče, koliko iztisov potrebujejo.

Uredništvo.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Odklikvan je bil Novomeščan Josip Škerlj, računski podčastnik, s srebrno svetinjo prvega razreda. Bil je ves čas vojne v Galiciji in je v največji nevarnosti za lastno življenje preskrbel vojsko z živežem, ko so bili obkoljeni od Rusov.

Junaški polk. Polkovnik 17. pešpolka, baron Stiefried, se je pred nekaj dnevi mudil v Ljubljani. Polkovnik se je o vojaki 17. pešpolka izrazil, da se tudi v novejših bojih bijejo sijajno, da je o polku samo en glas v celni armadi: da je polk vzvišen nad vsako hvalo.

Vojaki in nacifarna gospa. O praznikih je šla po ulici v Ljubljani gospa v dragoceni obleki in s svetlimi kamni v ušesih. Srečala je tri ranjene vojake, ki so ležali po bregljah. Ti so se ustavili in so jo gledali. Starejši izmed njih je rekel: "Ah! Take hodite po Ljubljani ta čas, ko prelivamo mi kri na bojiščih! Fej vas bodi!" In pljunili so ti trije ranjeni vojaki pred nacifarno gospo.

Prazniki v Novem mestu. Na velikonočno soboto popoldan je bilo nebo za procesijo zelo naklonjeno. Dolga vrsta se je pomikala po ulicah, značilna po pestrih barvah ženskih oblek. Novomeška godba je skušala vzbuditi pri udeležnikih praznično razpoloženje vendar se ji to ni moglo posrečiti kakor druga leta. Ljudstvo živi v resnih časih in se čuti preveč prizadeto po vojni. Nedelja je bila lep dan, a daleč ga je prekašal ponedeljek.

Pomladanski dopusti se že tudi blizu Novega mesta poznajo. Videlo se je že par vojakov, ki so prišli domov delat. Resnici na ljubo se mora tudi reči, da so se proti pričakovanju pridno poprijeli dela.

Premovanje bikov. Živinorejska zadruha za novomeško okolico je sklenila, privediti tudi to leto premovanje bikov, četudi odpade običajno licenciranje. Premovanje bi se vršilo meseca maja v Kandiji.

Iz Adlesič pišejo: Meteor, o katerem se je poročalo, da so ga videli v St. Jerneju dne 26. marca, so videli ljudje tudi v Beli Krajini, pri nas in v Tribučah nekaj čez 3/4 na 5. Videli so ga pa tudi na Hrvaškem, kakor so pravili naši ljudje, ki so šli isto jutro rano na semenj v Karlovec. Na semenju v Karlovcu so isti dan sploh močno govorili o njem. — Naš cerkveni ključar pri sv. Magdaleni na Vel. Bleševci je letošnjo zimo nabral po Beli Krajini za naša dva nova zvonova zopet lež znesek 54 kron. Temu Mikotu Gabrijanu se imamo zahvaliti, da smo dobili lani dva nova lepa zvonca.

ril kaj radovoljno in brezplačno v človekoljubni namen. Na kolo-dvor v Rudolfovo sta potem tudi brezplačno odpeljala oba zaboja z jajci posestnika Janez Jordan in Janez Gregorič (Ivakov), oba iz Grobelj pri St. Jerneju. — Postovke so že prišle in veselo ob-letujejo jim znane cerkvene stol-pe, hiše in okolice ter oznanjajo pomlad. Letos smo res obhajali pri lepem pomladanskem vreme-nu velikonočne praznike, kljub temu pa se je opazilo, da živimo v zelo, zelo resnih časih.

KOROŠKO.

Pismo iz Brež. V zadnjem dopi-su sem v splošnem opisal mesto Breže/in njegovo okolico. Danes pa hočem podati skromno sliko življenja slovenskih vojakov v Brežah. Tukaj nas je sedaj okoli 600 Slovencev. Izmed vseh narod-nosti smo Slovenci tukaj najmočnejši; kar nam pa daje največjo veljavo, je priznana istina, da smo Slovenci najboljši pevci. Že Anton Martin Slomšek je dejal: "Pesem nam duha krepi, pesem nam sree sladi!" Slovenci imamo tukaj izborne glasove, zlasti tenorje; takih prvih tenorjev, kakor je Baehler iz Idrije in dr. Ivanetič, jih v Brežah sploh ni. Glinjivo slovesnost smo imeli na dan sv. Jožefa. Tukaj je namreč umrl naš tovariš Pepe Tauber iz Ljubljane. Vsi so ga dobili razmer-nam ni bilo možno udeležiti se njegovega pogreba. Zato smo se pa na dan njegovega godu dne 19. marca zbrali na njegovem grobu, smo mu položili na gomilo krasen venec, ki ga mu je poslala njego-va zalujoča mati, in smo mu zapeli par v srce segajočih žalo-stink. Na evnetno nedeljo smo ime-li tudi lepo slovesnost. Tukajšnji orožnik Karol Vastl je bil ta dan na glavnem trgu okrašen s hlab-rostno svetinjo, ki si jo je prilo-bil v Karpatih. Tem povodom je nastopil cel naš bataljon in mu je izkazal vojaško čast. Samo mimo-grede naj omenim, da imamo tudi v naši kompaniji mladega junaka Vojteha Hribernika, ki si je prislužil pri Grodeku veliko hlab-rostno kolajno. Prav lepo smo praznovali tudi velikonočne praz-nike. Veliko soboto se nas je pre-cej udeležilo vstajenja velikonoč-ne procesije. Velikonočno nedeljo pa smo se mi Slovenci odklikovali pri petju pri pontifikalni maši v glavni cerkvi. Orgljal je Slovenec Bervar, glasbeni umetnik iz Ce-lja, petje in godbo so oskrbeli skoraj izključno Slovenci. Bil je lep dan. Veliko soboto in nedeljo nam je pripeljala pošta vse polno zavojev od naših dragih, ki so nam poslali najboljše izmed do-brega, kar so hranili v svojih shrambah.

Težko ranjenega so našli 9. apr. ponoči pri celovškem glavnem ko-lodvoru vojaka 7. pešpolka Hu-berta Hapiterja. Pravi, da sta ga napadla dva civilista, mu iztrgala bajonet in ga večkrat sunila v trebuh. Težko ranjenega vojaka so prepeljali v bolnišnico.

ŠTAJERSKO.

Duhovniške vesti iz lavantinske škofije: Na bojišče je poklican Ignacij Brvar, kurat v vojaški bolnišnici v Graecu; na njegovo mesto v Gradec je poklican Peter Pavlič, kaplan pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Za vojne kurate v rezervi so za čas vojne imenovali: Anton Lasbahr, mestni kap-lan v Celju; Franc Rop, kaplan pri Sv. Ani v Slov. gor.; Mihael Barbič, kaplan v Ljutomeru; Iv. Baznik, kaplan pri Sv. Barbari v Haložah.

V ruskem ujetništvu. Od Sv. Barbare pri Mariboru poročajo: Alojzij Žmave dolgo časa ni dal nobenega glasu od sebe. Odšel je ob začetku mobilizacije na bojišče, a se dosedaj ni nič oglašil. Pred kratkim pa so dobili njego-vi stariši iz Rusije pismo, v kate-rnem jim sin Alojzij piše, da je bil dne 26. avgusta ranjen v levo ro-ko in ujet ter da se nahaja še se-daj v bolnišnici v Vjatici na Rus-kem. Njegovi tovariši so poročali z bojišča, da je Alojzij padel, eden je celo trdil, da je videl, ka-ko so ga pokopali. Njegova žena prav nič ni hotela verjeti tem po-ročilom. Vedno ji je nekaj slutilo, da še njen mož živi. In ta sluti-lja se je uresničila. Mislimo si lahko, kakor veselje je zavladalo v Žmavevi družini, ko je došla vesela vest z Ruskega.

Odklikovanje. Stotnik domobr. pešpolka št. 26 Edvard Vaupotič je radi svojega junaškega vede-nja na bojnem polju bil odkli-kan z vojaškim zaslužnim kri-žem 3. razreda z vojnim okras-kom. Stotnik Vaupotič je rojak iz ljutomerskega kraja in je bil na čelu svoje stotnije na sever-nem bojišču že dvakrat ranjen. Sedaj se zdravi v Mariboru. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda je dobil Franc Grašinar, pešec 87. polka; doma od Sv. Jur-ja ob Taboru. Nahaja se v Kar-patih. — Z bojišča se z dne 5. aprila poroča: S pohvalnim pis-mom armadnega poveljstva je bil za požrtvovalno in izvrstno spol-njevanje vojaške službe in z ve-liko hrabrostno svetinjo odkli-kan računski narednik polkovne-ga štaba Josip Magdič, doma iz Cvena pri Ljutomeru. Srebrno svetinjo 1. vrste je dobil nadalje pionirski podčastnik Ivan Weiss iz Iljaševce pri Križevcih. Pri 26. domobranskem polku je bilo od začetka vojne dosedaj odlikova-nih že 78 Slovencev. Odlikovanja so si zaslužili vsi z izvanredno hrabrostnimi čini. Kot vzor prave-ga vojaka se mora upoštevati posebno štabni narednik Anton Fifra, doma iz Pragerskega. Ta pogumni podčastnik je s svojimi naprej pomaknjenimi vodi v trenutku, ko je sovražnik vsled sil-ne premoči vdrl v avstrijske po-stojanke, naskočil sovražnika za hrbtom. Uspeh tega drznega rav-nanja, ki ga je junak z življe-njem plačal, je bil, da se je udalo 600 Rusov. Fifra je bil predlagan radi tega junaškega čina za naj-višje odlikovanje.

"Tagespost" obsojena. Sloven-ski odvetnik dr. Brejca je tožil graško "Tagespost", ker ga je dolžila panslavizma in srbofiliz-ma, torej veleizdajniškega mišlje-nja in delovanja. Ker "Tages-post" seveda svoje trditve ni mo-gla dokazati, je bil njen odgo-vorni urednik radi razgaljenja časti obsojen na 14 dni zapora, oziroma 100 K denarne kazni.

PRIMOORSKO.

Na svobodo je bil puščen na ve-likonočno nedeljo dr. Anton Med-veš, odvetniški kandidat v Gorici. Razprava proti njemu je bila 22. marca; obtožen je bil srbofilstva in panslavizma. Kakor se čuje, se preseli dr. Medveš v kratkem v Zader v Dalmacijo.

Ispolnila se ji je želja. Pri ne-kem slovenskem trgovcu v Gorici služi slovensko dekle, ki ima bra-ta v vojni. Pretekli so že meseci, odkar se ni oglašil. Za Veliko noč je voščila gospodarju srečne praznike. Vprašal jo je gospodar, kaj bi želela. Služkinja odgovori: Vedela bi rada, ali še živi moj brat, ali je že pokopan kje gori v Galiciji. Komaj je to izprego-vočila, potrkala nekdo na vrata. "Naprej!" in vstopi pismonoša-ter tej izroči pismo, katero jej je pisal ljubljani brat. Zjokala se je od veselja — še živi brat in zdrav je, morda se še povrne.

Umrl je, ko so ga nesli v bo-lnišnico v Gorici, čestni delavec Karol Mužina iz St. Ferjane. Pri delu mu je prišlo slabo, omedlel je in ker mu le ni hotelo biti bo-lje, so ga nesli v bolnišnico. Pri raztelesenju se je pokazalo, da je trpel na slepiču.

Električna razsvetljava. Občin-sko starešinstvo v St. Andrežu je sprejelo ponudbo družbe "Officine elettriche dell' Isonzo" za na-peljavno električne razsvetljave po šestandredski občini.

Deček ranil dečka. V St. Petru so se igrali otroci. Sprla sta se dečka Albert Nemeš in Stefan Gomišček, stara sta 10—12 let, in Nemeš je ranil Gomiščka v hrbet s "fovecem". Gomišček se nahaja v goriški bolnišnici.

Podplate iz papirja je stavil v čevlje mirenški čevljar 46letni Henrik Vuk, ki je delal čevlje za neko tujto tvrdko. V to reč je za-pleten agent Ivan Komidar, znan izza konkurza tvrdke F.; baje se je zgodilo to sporazumno s tvrd-ko. Vuk in Komidar sta zaprta.

HRVATSKO.

Umestna prepoved. Veliki žu-pan in kraljevi komisar požeške-ga komitata v Slavoniji dr. Trn-ski je poslal župnijam svojega o-krožja sledeči odlok: Izvedel sem, da zapravljajo naše kmetice, kljub hudim sedanjim vojnim ča-som, denar za svilene obleke in za drugo prevelitijo. Vsi, ki so v ta-ročam: 1. Kmetice in njih hčere ne smejo nositi svilenih kril in raznega lepotečja. 2. Kdor se ne bo ravnal po tem ukaz, bo kaz-novan po postavi leta 1854 in po predpisu leta 1873. Župniki naj razglasijo ta odlok raz prižniti in naj delujejo proti razkošju v ob-leki. Mnogo je žensk, mimo kate-

rih gre hudi čas, ne da bi ga ču-tile ali razumele. Kdor nima sam svojcev v vojni, mora vendar ob-čutiti občno žalost in trpljenje: kričeča in bogata obleka žali oči mož, ki morajo ležati v blatnih jarkih, ki se vračajo raztrgani in umazani.

Iščem svojega prijatelja JOHNA PRELC. Lansko leto je bival v Clevelandu, O. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov na-slov, naj mi naznani, ali naj se sam javi. — John Lipold, Box 46, Pickens, W. Va. (11-12-5)

POUK V ANGLEŠČINI!

To je gotovo lepa prilika, ka-kor tudi v korist nam tujem. Pi-se se lahko za brezplačna poja-snila na:

Slovensko korespondenčno šolo, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Kje je JANEZ ŠARČ? Doma je iz Šmarce pri Kamniku. V A-meriko je došel pred tremi leti in se naselil v Clevelandu, O.; tam je bil še lansko leto. Za njegov naslov bi rada vedela njegova sestrčina, katera ima za njega važna poročila iz stare domovine. — Therese Šare, 420 Fifth St., New York City.

POZOR ROJAKI!

Prodam svoj lepo urejeni SALOON, ker sem se odločil odpotovati na farme. Katerega veseli, naj se o-glasi pri:

J. J., 305 Reed St., Milwaukee, Wis. (10-11-5)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA VESEL. Doma je iz vasi Retje pri Loškem potoku. Prosim cenjene rojake, da mi sporočijo njegov naslov, ali naj se pa sam javi. — Josip Bartol, Box 18, Pickens, W. Va. (8-11-5)

Kje je moj brat JOHN VIRANT?

Doma je iz Dolnega Mahorov-ca pri St. Jerneju na Dolenj-skem. Pred tremi leti je bival pri Frank Dularju v La Salle, Ill., in od tam se neznano kam preselil. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglosi svojem bratu Frank Virant, 6021 Glass Ave., Cleveland, O. (8-11-5)

HARMONIKE

— Harmonika truje izdajstvo. — pravi nam po najnižjih cenah, a dele polna in množljiva. V popravne naše dve vsakodnevne, kar smo le nad 16 leti imeli v tem poslu in sedaj v svet-ki lastnem domu. V popravni vsakodnevno kakor vse druge harmonike s računan po dela kakor koli in vna brez naštetih vprašanj.

JOHN WENZEL

617 E. 62 St., Cleveland, Ohio.

Poročilo iz Ljubljane.

Ravnokar smo prejeli novo za-logo knjig od sedanjih vojne v slov. jeziku kakor tudi vojne razgledni-ce. Kdor jih hoče imeti, naj se ne-mudoma naroči:

Imenik novih knjig: Vojna knjiga v slov. jez. .... 50c. Vojne razglednice, 5 kom. .... 25c. Kašpot Amer. Slovenkam \$1.00. Carjevič Rudolf .... 30c. Veliki vsevedež mag. zb. .... 50c. Zdravilna knjiga N. Zdra-tila .... 75c.

Kdor vse te knjige naroči sku-paj, jih dobi vse za tri dolarje. Na-ročajo se samo pri:

SLOV. KNJIGARNA
535 Washington St., Milwaukee, Wis.

OGLAS.
Cenjenim rojakom priporočam svoja

NARAVNA VINA

iz najboljšega grozdja. Najboljše staro belo vino Ries-ling 10 gal. \$6.50, 27 do 28 gal. \$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25. Lansko belo vino 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4 1/2 gal. \$12, 10 gal. pa \$25. Pri omenjenih cenah je všteti tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je ro-jak M. Žugel.

S spoštovanjem
S. JACKSE,
Box 161, St. Helena, Cal.

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po ..... 70c. gallon
crno vino po ..... 60c.
Drobnik 4 gallone za \$11.00
Brinjevec 12 steklenic za \$12.00
" 4 gallone (soček) za \$16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,

5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA

kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio.

CONCORD RDEČE VINO | CATAWBA BELO VINO
60c. galona. 80c. galona.

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih na-ročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.

Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. Naročilu je treba priložiti denar ali Money Order.

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od
zdravnikov priznano
kot najboljšo sredstvo
proti notranjim boleznim.

Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenic \$ 6.50

12 steklenic \$ 13.00

V ZALOGI IMAMO

tudi čist domaći TROPINJEVEC in SLIVOV-

KA kuhana v naši lastni destilaciji.

Naše cene so sledeče:

Tropinjevec per gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75 in \$3.00

Slivovitz per gal. .... \$2.75—\$3.00

Tropinjevec zaboj ..... \$ 9.00

Slivovitz zaboj \$13.00

"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj \$11.00

Rudeča Ohio vina per gal. .... 55c., 60c., 65c.

Catawba in Delaware per gal. .... 75c.—80c.

Za 5 in 10 gal. posoda računamo \$1.00, za

25 gal. \$2.00, za večja naročila je sod zastoj.

Naročilu naj se priloži denar ali Money Order

in natančni naslov. Za pristnost pišaje jamčimo.

The Ohio Brandy Distilling Co.

6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

PIŠITE PO ILUSTROVANI CENIK!

"IZVRSTNO!"

Denar pošljite po Postal Money Orderu ali gotov denar v re-gistriranem pisnu.

Naroča se pri:

Alois Adamič & Co.,

P. O. Box 1581, New York, N. Y.

PIŠITE PO ILUSTROVANI CENIK!

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užit-kom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friedrich pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanje-ga časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštva boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovšek: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z oro-žjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v Solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najboljši očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spi-sali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom po-nudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli žnjo križsvet in učili vse narode....

Financi minister Dunajski je rekel v nekem svojem govo-ru v poslanski zbornici: Naj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben voja-ški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJ-VEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK

Senca meča

ROMAN IZ ČASOV NAPOLEONA I.

Angleški spisal Robert Buchanan. — Za Glas Naroda prevel G. P.

(Nadaljevanje).

Peto poglavje.

MOJSTER ARFOLL.

Stala sta prav v senci Menhir-ja, ko je izgovorila Marcela te zadnje besede. Ko je prestala, je Rohan mirno položil svojo roko na njeno rame ter pokazal z drugo v gotovo smer.

Ne daleč od spomenika iz kamna in prav ob robu pečine, je stala človeška oblika, ki je bila videti v svitu zahajajočega solneca nadnaravne velikosti. — Slična za trenutke onim divjim, okamenelim duhovom, o katerih je govoril Rohan in ki se vračajo v življenje. Visok in suh kot okostnjak, s povešenimi rameni ter belimi lasmi, ki se mu padali po ramenih je stal ta človek nepremično, kot podoba iz kamna.

Njegova obleka je obstajala iz širokokrajega klobuka, široke suknje ter hlače kot jih nosijo bretonski kmetje. Nogavice je imel črne in mesto cokolj je nosil starinske črvice iz usnja, ki so bili zelo obrabljeni. Da je skrajno ubog, je bilo videti na prvi pogled. Njegova obleka sicer ni bila raztrgana, a sešita in skrupcana na vseh koncih in krajih.

— Poglej! — je rekel Rohan pritajeno. — Mojster Arfoll sam stoji tam!

Deklica je stopila korak nazaj, še vedno polna ogorčenja, ki se je polastilo njene duše malo preje. Rohan pa jo je prijel za roko ter nalahno povlekel naprej, govoreč ji besede ljubezni. Udal se je, a na obrazu je bilo še vedno opaziti izraz skrajne nevolje.

Udarci nog ob tla so vzdramili moža in počasi se je okrenil. Ako je bila videti že njegova postava slična okostnjaku, je bil njegov obraz še veliko bolj mrtvaški. Bil je podolgast in preprežen s gubami. Nos je bil orlovski, tenki ustnici stisnjeni in brez krvi; istotako tudi lice. Oči so bile temne in velike, polne skrivnostnega ognja. Čuden obraz, kot oni človeka, ki je vstal od mrtvih.

Ko pa je padel pogled na Rohana, se je mož nasmehnil in njegov smeh je bil lep. Obraz mu je pričel žareti. V tem trenutku bi rekel, da je ta obraz lep, sličen obrazu človeka, ki je videl krilatece.

To pa le za trenutek. Smeh je izginil in stari izmučeni izraz se je vrnil.

— Rohan! — je zaklical s prijetno zvonečim glasom. — In moja ljubka Marcela!

Rohan je snel klobuk kot pred višjo osebo, dočim je Marcela zardela, zavedajoča se svoje krivde.

V tem človeku je bilo nekaj, kar je uplivalo nanjo na sličen način kot na druge ljudi. Ona ga je lahko prezirala, kadar je bil odsojen, v njegovi navzočnosti pa se je zavedala čara, ki je izhajal od njega. Dasiravno ubog na pozemskem blagu ter neprijubljivi radi njegovih nazorov, je imel mojster Arfoll v sebi onem demonu in magnetično silo, katero je zapazil Goethe na Bonapartu in ki je posebno značilna na vse velike može, naj bo si v dobrem ali slabem.

Več bomo govorili o mojstru Arfollu v nadaljnjem poteku naše povesti. Za sedaj pa je treba omeniti, da je bil potujoči učitelj, ki je poučeval od farne do farne, od polja do polja. Z njegovih ust je bil pil Rohan veliko skrivnostnega znanja, ko sta sedela poleti skupaj na odprtem polju ali v kaki samotni duplini ob morju. Bil je sanjač in svoje učence je naučil sanjati.

Ljudje so govorili, da je njegov obraz blede, ker je bil videl strašne stvari, ko se je v Parizu raztrgalo pečate Apokalipse. Nikdar ni stopil v kako cerkev, a je molil na prostem polju. Ljubil je popolno prostost v verskih zadevah, a je vendar navajal svoje učence, naj čitajo sv. Pismo. Bil je prijatelj marsikateremu župniku in vojak, a sovražil je vse cerimonije in bitke. V kratkem: bil je izgnanec. Njegova postelja je bila zemlja, njegova streha vedro nebo. Svetost narave pa je bila z njim in hodil je od kraja v kraj, blagoslavljajoč in blagoslovljen.

Že več mesecev ga ni bilo v tej okolici in njegov prihod v tem trenutku je bilo nekako presenečenje.

— Vi ste velik tujec, mojster Arfoll, — je rekel Rohan, ko sta si podala roki.

— Daleč od tu sem bil v tem času, prav v Brestu, — se je glasil odgovor. — Moje potovanje pa je bilo dokaj žalostno. V vsaki vasi sem videl Rahel, ki je jokala za svojimi otroki. Velike izpembe so se završile, sinko moj in še večje bodo prišle. Vrnul sem se ter našel Menhir neizpremenjen. Nič ne obstane kot smrt: le ona je večna.

Ko je govoril to, je pokazal na Menhir.

— Ali prinašate slaba poročila, mojster Arfoll? — je vprašal Rohan poželjivo.

— Kako moreš pričakovati dobrih! A vidva sta še otroka ter ne moreta razumeti. Povej mi, kako more ta mrzli, brezčutni kamen obstajati, — in zopet je pokazal z roko na Menhir-ja, — ko izginjajo ljudje in mesta, gozdovi, hribi in reke in celo bogovi in veliki kralji na njih prestoli ter ne puste za seboj nobenega sledu, da so obstajali! Pred tisoč in tisoč let je tekla kri po tem žrtveniku; ljudi se je žrtvovalo bogovom v daritev, Rohan! Ista povest se ponavlja danes: — še vedno se žrtvuje ljudi v krvavo daritev.

Govoril je s tihi, žalostnim glasom kot da kramlja s seboj. Sedaj sta zapazila Rohan in Marcela, da je držal v roki knjigo. — sv. Pismo v bretonskem narečju, katero je rabil pri poduku — in da je imel kazalec med listi, s katerih je ravno čital.

Vsi trije so nato počasi korakali naprej, dokler niso prišli prav do roba ravnine. In glej! Prav pod pečini, ob morski obali je ležala vasica Kromlaix in vsako hišico in vsak čolnec je bilo jasno videti v bleisku solne.

Luč je padala na blesteče se oboje, na zidove hiš, na strche, obtežene s kamni, da lažje kljubujejo viharjem zime. Hišice so bile postavljene prav ob robu morja. Med njim pa so stale kočice, napravljene iz starih ribiških čolnov, preobrnjenih in pokritih s slamo. In dasiravno se nekatere teh kočic služile kot skladišča za ribiško opravo, jih je bilo tudi nekaj takih, v katerih so stanovale revnejše ribiške družine in iz teh se je dvigal proti nebu dim. Pod hišami in kočami ob bregu, pa je ležalo ribiško brodogrje. — dolga vrsta čolnov, nalik kormoranom, s črnimi vratovi, obrnjenimi proti morju.

Vasica, čepeča prav na robu divjega oceana. Morje je bilo krog naokrog, spredaj in tudi spodaj, kajti v globini je prodiralo v nevidne dupline ter zlezlo pod zemljo na milje daleč v deželo, do temnozelene, žalostne pokrajine, ki tvori močvirje Ker Leon. Samotna vasica, oddaljena več milj od vsake druge. Vasica, zazibana v epanje od viharjev, vsak dan ogrožena in vedno zroča v morje, željna jadernice, ki jadrajo proti njej.

No milje in milje daleč na vsaki strani se razteza velika stena ob oceanu, razjedena in razorana, obdana od viharjev in izpodkopana. Vsem silam narave na kljub pa še vedno stoji s svojimi Menhiri in Dolmeni, trdna in močna. Mogočna linija z mahom pokritih prepado, pečin, monolitov in temnih duplin. Na milje in milje se razteza in potnik ob robu sliši pod svojimi nogami šumenje in rjovenje morja. Na tem mestu pa je kameniti zid naenkrat pretrgan in y zarezi leži vasica. Za vasico pa se vedno bolj širi dolina, katero

napaja temna reka. Tako stoji po zimi in poleti, neizpremenjena skozi generacije in vedno obrnjena proti morju.

Ta vasica je vedno obsojena na smrt in vedno rešena. Kajti reka, ki teče tod, izrine pod vodo, ko dospe do močvirja Ker Leon ter se združi pod zemljo z morjem. Kadar nastane vihar, je čuti pod zemljo zamolklo grmenje in vasica se trese kot od potresnih sunkov. Isti dan, ko je zrl mojster Arfoll nanjo, pa je nudila sliko jasnosti in miru. V čolnih in krog njih so se igrali otroci, dočim so posedali možje, po dva ali po tri, po pesku ali pa popravljali raztrgane mreže. Dim se je dvigal naravnost k nebu in vse je bilo mirno.

Na nekoliko vzvišenem prostoru v dolini in deloma na gorskem obronku je stala majhna cerkva iz rdečega granita, obdana od pokopališča. Solnčna luč je padala nanjo in celo z višine je bilo videti Kalvarijo, nahajajočo se v bližini ter nagrobne spomenike...

— Ako bi mogel oni kamen tam govoriti, — je rekel mojster Arfoll ter pokazal v globčino, — kakšno povest bi povedal! Povedati vama hočem nekaj. V onem času so stali povsod krog nas temni gozdovi. V globčini je tekla globoka reka in ob nje bregovih j stalo veliko mesto, polno tujega ljudstva, ki je molilo k čudnim bogovom.

(Nadaljuje se).

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d. V zalogi imamo tudi

Novo stensko mapo cele Evrope.

Cena ji je \$1.50.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite nam.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kakli na ših HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Najmodernejša TISKARNA

"GLAS NARODA"

Izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah.

Delo skusno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unijsko organizirana.

Posebnost se državnih pravila, okrožnic, pamfletov, cenik itd.

Vsa naročila pošljite nam.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

NAZNANILLO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izlajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo. Upraviništvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"Thi Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravno.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev varobnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posetnikov goštila.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljani, kjer se oglašiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT (State Department of Labor) BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprti vsaki dan od 1. ure zjutraj do 5. popoldne in sredo večer od 8 do 10 ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj znano mesto za... ako in možno... laze, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se radi to mazilo, zraslo je v 6 tednih, brez... gosti in dolgi... tudi možim... krasne brke in... do odpadali in... ne oslveli. Revmatizem, kosti ali trzanje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bole, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradavice, ozeblina v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moza zdravila brez uspeha rabil, mi jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ.

1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRŽAVAH

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 104 pri 134 palca velika. Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

NAJBOLJŠA

"SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA"

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobo isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

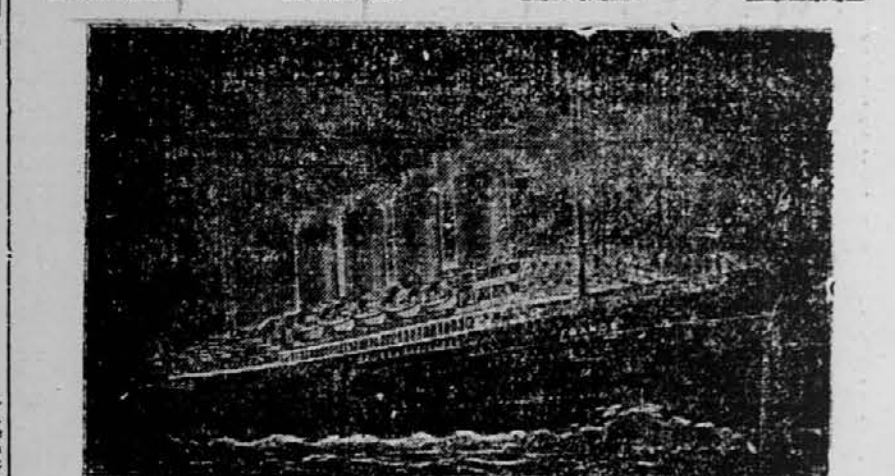
Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Oloktna črta do Havre, Pariza, Svica, Inomesia in Ljubljano

Postni parniki so:

"L'AFRIQUE" na dva vikla "LA SAVOIE" na dva vikla "L'ARABIE" na dva vikla "LA FRANCE" na dva vikla

Skupnostni parniki so:

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara" Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK

corner Pearl St., Chesbrough Building. Poštni parniki odplujejo vedno ob sredah in pristanjke Slovika 57. N. E.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljate tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljate v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$16.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.